

ЖОВТЕНЬ Ч. 9 OCTOBER, 1973

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

P. XXX. ЖОВТЕНЬ Ч. 9

Видає Союз Українок Америки
раз у місяць за винятком серпня
Редакторка — Уляна Любович

Редакційна Колегія:

Марія Барагура, Марта Еачинська,
Лідія Бурачинська, Любов Волинєць,
Наталія Ішук, Світлана Луцька, Хри-
стина Навроцька, Олександра Різник,
Марта Тарнавська,
„Нашим малютам“, редагує Г. Черинь

Адреса Редакції:
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003

Адреса Адміністрації:
4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141
Tel. DA 4-7304

Річна передплата в ЗСА і Канаді \$7.00
Піврічна передплата \$4.00
Річна передплата в Англії ... 2 ф. ст.
Річна передплата в Австралії .. 4 а. д.
Річна передплата у Франції ... 20 фр.
Річна передплата в Німеччині 15 н. м.
Річна передплата в Бельгії 200 б. фр.
Поодинокое число 80 центів

Календарець СУА

- 2 жовтня — Відкриття Виставки Мо-
лодих Талантів — 64 Відділ
СУА в Нью Йорку
- 6 жовтня — Традиційні Вишивані
Вечерниці — 22 Відділ СУА в
Шикаго
- 7 жовтня — Збірка під церквою на
цілі Суспільної Опіки — 64 Від-
діл СУА в Нью Йорку
- 12, 13 і 14 жовтня — Виставка ми-
стецьких творів Слави Геру-
ляк — 22 Відділ СУА в Шикаго
- 13 жовтня — Реферат на медичні те-
ми — 1 Відділ СУА в Нью
Йорку
- 13 жовтня — Вечір Зої Когут і Ірини
Залеської — Окр. Рада СУА
у Філядельфії
- 20 жовтня — Авторський Вечір Уля-
ни Любович — 64 Відділ СУА
в Нью Йорку

На обгортці:

Соломія Крушельницька — світлина роблена в Барцельоні, 1904 р.
Solomia Krushelnyska — photo made in Barcelona, 1904.

OUR LIFE

VOL. XXX OCTOBER No. 9

Published by
Ukrainian National Women's League
of America, Inc.

Monthly publication except August

4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141
Tel. DA 4-7304

Editor: Ulana Liubovych
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003

Subscription in the United States
of America \$7.00 per year, half year
\$4.00. Subscription in Canada \$7.00
per year, half year \$4.00. Subscrip-
tion in England 2 pound sterling
per year. Subscription in Australia
4 Austr. dollars per year. Subscrip-
tion in France 20 fr. per year.

Second Class Postage, Paid at
Philadelphia, Pa.

Single Copy 80 cents

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W. 2

АВСТРАЛІЯ:

“Library & Book Supply”
16a Prospect St.
Glenroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ:

Daria Melnykovych
c/o No. 7 887 93 de Paris
26 rue de Torcy, Paris 18-e, France

НІМЕЧЧИНА:

Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 Muenchen 5, Rumfordstr. 21

On the Front Page:

З М І С Т :

	Стор.
Осінне	1
В. Павличко: Концерт у царя	1
Два Ювілеї	2
З Головної Управи СУА	3
Л. Б.: Вкладки нашої членки	3
Х. Навроцька: Домівка СУА в Нью Йорку	3
Л. Б.: Пам'яті Хариті	4
Наша обкладинка	5
О. Р. Луцик: Далекий відгомін — репортаж	6
Л. Б.: Ярослава Острук -- посм. згадка	7
У. Любович: Гості з Австралії	8
Зоя Когут: Доля	10
Про дітей — не для дітей	11
Що читати?	11
Із листів до редакції	11
Кличемо до наслідування	11
Вісті з Централі	12
Хроніка Округ: Округа Огайо	13
Річні Збори	17
Посмертні згадки	18
Замість квітів	19
СФУЖО: Ювілейний дар	20
25-ліття СФУЖО	20
Голова ОУК, 25-та Конвенція Українського Золотого Хреста, Посмертна згадка	21
Відгуки	22
Українська вишивка: Вишивка в нашій церкві	23
Наше харчування — Лукія Гриців: Страви із сиру	24
Our Life	25
Zoya Kohut: Man	25
Let's Communicate	25
Ukrainian Community Leader Joins	26
ACTION in Detroit	26
Branch 60, Cleveland	27
Our Cover	27
Embroideries for the Church	27
The Polubotok Motif	27
Нові видання	28
Нашим малютам	29
М. Струтинська: Дім родини Палієвих у Перевізці	31

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА

Поруває

п'єску Марійки Підгір'янки

В ЧУЖІМ ПІР'І

для дитячих вистав

Комплет (11 примірників для всіх
роль) коштує 5.50 дол., разом із
пересилкою.

Замовляти в Централі СУА

Наше Життя

РІК XXX

ЖОВТЕНЬ, 1973

Ч. 9

ОСІННЄ

„Прийшла осінь бабусенька,
На ній плахта жовтюсенька“.

Це motto тут, на східньому побережжі Америки, не зовсім правдиве. Тут бо осінь не приходить як бабусенька у жовтій плахті. Це радше молодиця у різнобарвній шаті, розмальованій кольорами з найбагатшої палітри. Бувало, коли ми діставали з Америки листівку з осіннім краєвидом, нам здавалося, що це знімки „поправлені“, а всі ті червоні, золоті, жовті, бронзові відтінки — неприродні, домальовані, щоб нас очарувати. Щось ніби реклама для Америки. Аж коли ми приїхали сюди, переконалися про правду тої кольорової казки. У нас таку осінь називали „бабиним літом“, а тут „індіанським літом“. Цікаво б знати, чому, звідкіля ця назва?

Навіть, коли ми приготовані, попереджені про красу тієї кольорової осени, то, побачивши її, ми щорску наново очаровані і начебто заскочені.

Подібне, хоч ще глибше враження переживають ті, хто приїжджає до Києва і вперше стане на Володимирській гірці або в парку, що над Дніпровою кручею. Скільки б вам не розказували, скільки картин, хоч би навіть Труша, чи найкращих знімок ви не оглядали, все одно, коли станете там, у вас забракне віддиху від захоплення. Те, що там бачите і відчуваєте, не можна ні описати, ні розказати. Це можна тільки пережити.

Саме тепер, після літніх ваканцій, напевно зустрінете тих, що їм було цього літа даним станути там і мовчки переживати зустріч із Дніпром.

У цьому числі нашого журналу ми згадуємо Соломію Крушельницьку в 100-ліття від дня її народження. Її бажанням-мрією було виступити в Києві, в опері чи з концертом. Вона очарувала вибагливу публіку Одеси, співала в Петербурзі перед царем, але в Києві виступити не довелося. Боялися, мабуть, що ентузіазм любителів музики може набрати „політичної закраски“, коли вона, міжнародної слави оперова співачка, заспіває, як це вона завжди робила на закінченні концерту, свою рідну пісню.

У цьому числі ми зустрінемося з Києвом, але іншим, ніж столиця України. Репортаж Ольги Луцик заведе нас у відвідини до давньої оселі перших емігрантів у Dakotі, які приїхали туди з Київщини і назвали цю свою оселю Києвом.

Але не кінець річницям. Ми повинні висловити найкращі побажання і згадати 80-ліття щоденника „Свобода“, а теж... наше власне 30-ліття „Нашого Життя“, яке хочемо відмітити згодом у формі „живої газетки“. При цій нагоді можна буде відвідати й Редакцію „Нашого Життя“ в новому приміщенні.

ВАСИЛЬ ПАВЛИЧКО

КОНЦЕРТ У ЦАРЯ

Геніяльна українська співачка Соломія Крушельницька, гастролюючи в Петербурзі 1902 року, виступала в царському палаці.

У царські псзолочені покої
Зайшла спокійка, герда і смутна,
А серце билеся в несупокої.

Навіщо їй ця зала осяйна,
Де погляди сплітаються, як змії,
Чого шукать сюди прийшла вона?!

Співати будеш катові Росії
В його тяжких палатах, що стоять
На трудівничих костях, Соломіє!

Але йому ти мусиш нагадать,
Що не померла українська мова,
Засуджена до шибениць-розп'ять!

Лунала пісня. Плакала діброва,
Колосся шелестіло на лані,
О кручу хвиля хлюпала Дніпрова,

Ішли селом дівчата голосні,
Подільський гай озвався солов'їно
До сонця, що вставало вдалині.

Немов серпанок, звуки піяніно
Зникали в сьйві голосу. Дочка
Твоя співала-мстила, Україно!

Скривився імператор. Ось яка
Та мова, не убита досі нами,
Не вирвана із серця мужика.

І горло жах йому затис кліщами;
Можливо, цар задумався в ту мить,
Що ні залізом, ані канчуками

Тієї пісні-мови не убить!

Із збірки „Бистрина“ 1959 р.

Редакторка „Нашого Життя“ та пресова референтка Головної Управи СУА відвідали редакцію „Свободи“, де склали свої побажання і гратуляції. Хоч жінки не радо признаються до літ, ми все таки похвалилися нашим 30-літтям. Зустріч була цікава і корисна та закінчилася взаємними бажаннями та висловами готовости до дальшої співпраці.

Дивно збігаються долі людські, перехреснюючись на життєвих дорогах. Те саме можна й сказати про організації чи пресові органи. Вони виринають з потреб всенароднього чи місцевого громадського життя. Розгортаючи роботу у сповненні своїх завдань, вони діють поруч себе — доповнюючи її, а то й співпрацюючи з собою. Не раз і перескочить між ними іскра непорозуміння, як воно буває в громадських взаєминах. Але її гасить запал доброї волі, що все панує між доброзичливими сусідами.

Навіщо цей вступ, питаєте?

Оцей настрої добросусідських взаємин каже нам привітати єдиний у світі пресовий ювілей „Свободи“. Її ювілейне число з 15 вересня 1973 подало поменшену фотокопію першої сторінки, що побачила світ рівно 80 літ тому. Зворушує нас тепер заклик до „Братів Русинів“, писаний тодішнім прависписом. Якою це було цінною підтримкою для тодішніх наших поселенців, які щойно закріплювались на новому ґрунті!

Довгими роками чи десятиліттями плывло з тих сторінок світло нашої політичної думки, точна інформація про наше громадське життя, культурна розвага у формі оповідання чи фейлетону. Користали з того в однаковій мірі чоловіки й жінки. Об'єднувались на тих сторінках світлі імена наших громадських діячів і діячок. Все це промілювало на українську громаду в ЗСА, яка росла і розвивалась.

Довгих 80 літ тривало це змагання. І коли в 1925 р. заснувався Союз Українок Америки — напевне багато зерен національної свідомості посіяла „Свобода“ в головах її читачів і читачок, щоб підготувати цю подію. А даліше — чи можемо порухувати звідомлен-

ня із діяльності СУА, що появились на її сторінках?

І так у „Свободі“ з 13 червня 1925 появилася закликом Союзу Українок Америки — „Перед новим завданням“, що повідомляв про заснування організації, і закликав жіноцтво Америки й Канади включитися в його ряди. Підписали його відомі й заслужені імена Юлії Шустакевич, Стефи Абрагамовської, Олени Лотоцької, Юлії Яреми і Марії Ленчук. Це був перший крок на сторінках „Свободи“, за яким слідували даліші.

І за це щиро вдячна „бабусі“ Свободі — „внучка“ Наше Життя!

Із цими подіями збіглося ще одне врочисте відзначення — 30-ліття журналу „Наше Життя“. Хоч цей ювілей не може дорівняти першому і довжиною віку (жінки завжди молодші!) і засягом своїх завдань, проте це є наш ювілей і наш осяг. Тому присвячимо йому таку ж увагу, ще й получену з зобов'язанням.

Наш журнал засновано 1 січня 1943 р. з ініціативи тодішньої голови Олени Лотоцької. Потребу свого часопису відчувало все членство з огляду на час 2. світової війни, коли перестала виходити нічнеча преса в Рідному Краю. „Часо-

пис — це плуг, що оре ниву організації“ ствердила одна з провідних Союзянок того часу. І став цей „плуг“ орати свою „ниву“, став розбудовувати завдання організації. З часопису перемінився на журнал, із початкових 16 сторінок дійшов до 32-ох. Проводили його — при співпраці Ред. Колегії — Клявдія Олесницька, Олена Лотоцька, Лідія Бурачинська, а тепер його редагує Уляна Люболич.

Наш власний журнал! Скільки переллялося за той час у ньому організаційних думок, передискутувалося проблем, переборолася трудющів і непорозуміннь. Скільки перейшло через його сторінки згадок про заслужених жінок — чи то на провідних постах, чи то в жертвенній праці наших клітин! Загостили на його сторінки наші письменниці, мисткині і музики, що дають вклад в українську культуру. Появлялася в коротких сильветках наша талановита молодь.

Наше Життя є дзеркалом нашої громадської думки, мірилом нашого культурного рівня і напрямною для наших дальших змагань. Тому й справдає наше намагання забезпечити його якнайкраще. В тій цілі XVI Конвенція постановила створити Запасовий Фонд Нашого Життя у висоті 50,000 дол. Проголошено його восени 1971 р. з гарячим закликом до наших Округ і Відділів — присвятити йому всю свою увагу. Вислід цієї збіркової акції був подаваний на сторінках Н. Ж. з докладним розподілом на Округи. А в цьому числі на ст. 12 маємо його теперішню висоту.

Оцим звертаємось до Окружних Рад, Відділів і членства СУА. „Наше Життя“ — це наш скарб! Нами створений і виплеканий, нами поширений і розбудований. Це наша власна улюблена дитина! Хіба не хочемо забезпечити її якнай-

Завершуємо тридцять літ „Нашого Життя“

Вкладка нашої членки

Л. Б.

Кожна організація визначає вкладку для свого членства, коли засновується. Вкладка може бути різної висоти, залежно від цілей товариства й складу його членів. Але не в тому її суть чи значення, а в зобов'язанні що бере на себе членка організації. Окрім різних інших обов'язків — плачення вкладки чи не найбільш важливе.

Складаючи раз на рік чи щомісяця цю невелику суму — членка зазначає оцим, що вона активно причиняється до ходу організації. Вона може вложити ще багато більше зусиль, як участь у сходинах чи імпрезах, допомогу при влаштуванні їх, а вже найбільшим її вкладом буде завдання у провіді товариства. Однак не кожна членка може взяти це на себе. А заплатити вкладку — в спромозі кожної одиниці.

Коли ми при цій темі, то пригадаймо собі, як творилася наша організація, і як встановлювалася її вкладка. Небагато вже маємо Відділів, що були основниками. Але хоч би ті Відділи, що постали в 30-тих рр. і які тепер святкують своє 40-ліття починали від дуже маленької вкладки. Це був час депресії і заробітки були дуже невеликі. Одностайного правила не було і Відділ визначував собі вкладку по своїй спромозі. Правда, з роками та вкладка підносилася, але неоднаково і повільно. Тому стоїмо тепер перед фактом, що є ще Відділи з річною вкладкою 1.25 дол. (!), велика більшість дійшла до 5 дол., а дуже невелика частина Відділів впровадила вищу вкладку.

Кожну організаційно думаючи

краще, щоб розвивала наше духове життя, свідчила про нас, і допомагала нам йти вперед?

А це тільки тоді буде можливе, коли всі зрозуміємо вагу власного журғалу, коли всіми своїми силами будемо підтримувати його.

Редакційна Колегія Н. Ж.

людину вражають два факти. Це є різnorodність тієї вкладки, що впродовж нашої майже 50-літньої діяльності не прибрала однакової висоти. Упорядковуючи звітність, ведення сходин і інші правила — треба було і про це подбати. А по друге — неспівмірність тієї вкладки до теперішнього життєвого стандарту нашого членства. Адже ми вже не початкові поселенці в цій країні, що боязко латають свій бюджет. Та й підвишка коштів прожитку, що досягла 25-40% повинна була заторкнути також і це наше зобов'язання.

Для Відділу це є справа великої ваги. При вplatі відповідної вкладки — а сьогодні легко кожна членка може виплачувати 75 сот. місячно — Відділ може краще у-

кладати свій бюджет. Тоді навіть невеликий Відділ — скажімо 15 членок — матиме біля 150 дол. річного приходу. Це ще не розв'язує всіх його фінансових зобов'язань. Але дає йому міцну підставу, на якій вже можна будувати.

Піднесення вкладки може болюче діткнути якусь частину членства, особливо пенсіонерок. Але для них завжди згайдеться розв'язка у виді звільнення або обнижки. А й інші членки не відчують так цієї підвишки, коли вкладка буде виплачувана своєчасно. Коли хтось платитиме її щомісячно або квартално, то не відчує її у своєму бюджеті.

Правда, це означатиме більше праці для касієрки, яка повинна стягати вкладки. Але її працю винагородить свідомість, що вона причиняється до збагачення та скріплення Відділу. А це є бажанням і намаганням усіх нас!

ДОМІВКА СУА В НЬО ЙОРКУ

Словнилася мрія багатьох нью-йоркських союзняк. СУА має власну домівку! Ясну, простору та видіну, в домі кредитівки „Самопоміч“, якої члени дирекції, а головне її директор інж. Роман Раковський, розуміючи та оцінюючи працю зорганізованого жіноцтва, згодилися винаймати Централі СУА частину поверху в своєму домі.

Якось так діється, що майже в усіх великих містах в ЗСА українські церкви, народні доми та підприємства знаходяться на т. зв. „давнтавні“. Хоч українці переносяться у великій кількості поза центр міста Нью Йорку, де має свій осідок переважаюча кількість центральних організацій, українське життя далі концентрується на „давнтавні“. Тут церква св. Юра, Народний дім, дуже гарно відновлений Пластовий дім, як теж українські підприємства, між ними банк „Самопоміч“, де знайшов приміщення Союз Українок Америки.

Членки СУА в Нью Йорку давно

вже відчували брак власного приміщення, бо тільки 64-ий Відділ має свою власну домівку, з якої користали Окружна Рада, деякі нью-йоркські Відділи, а теж редакція „Нашого Життя“, яка мала там свій куток для праці.

У новій домівці редакція має тепер свою кімнатку. СУА диспонує там теж приміщенням відповідним для складу своїх видань: альбому вишивок, куховарської книжки тощо. Секретарка Головної Управи Марія Савчак уже перевезла частину тих видань із Філядельфії.

Господарем домівки є Централь, а Окружна Рада прийняла „опіку“ над домівкою, та, очевидно, буде з неї користати, як і Відділи СУА. Відділи зустріли справу домівки з ентузіазмом та зобов'язалися давати фінансову допомогу для вдержання домівки.

З'їзд голов Окружних Рад СУА, скликаний на 13—14 жовтня ц. р., відбудеться в цій новій домівці.

16 вересня 1973 р. відбулося

Будинок „Самопоміч“, де міститься редакція „Нашого Життя“
 “Selfreliance” building — “Our Life” editor’s office

святочне відкриття нової домівки при участі дуже численно зібраної публіки.

Голова Окружної Ради Олександра Кіршак відкриваючи це свято, попросила о. д-ра В. Гавліча, пароха церкви св. Юра, перевести молитву, а тоді привітала та представила гостей: голову Об’єднаного комітету мгр. Романа Гуглевича, заст. голови США мгр. Іванну Рожанковську, письменника Вадима Лесича, голову Крайової Пластової Ради пл. сен. Зенсна Корчинського, голову Пласт-приятю Стефанію Косович, членку головної Управи Ольгу Мусяковську, голови Окр. Рад Марію Царинник з Філадельфії та Н. Бігун з Нью Джерсі.

Мгр. Р. Гуглевич побажав Союзові Українок успіхів у праці, яку Об’єднаний Комітет високо цінить.

Програмою проводила Христя Навроцька. Вона попросила до слова містоголову США Іванну Рожанковську, яка в імені хворої голови США Лідії Бурачинської висловила радість з нагоди придбання домівки та подякувала дирекції Кредитівки „Самопоміч“ за зрозуміння вартості суспільної праці жінок та нью-йоркським відділам, які так щиро поставилися до справи винайма домівки.

З черги Христя Навроцька представила дві гості з далекої Ав-

тридцять літ тому згинула від гестапівської кулі на тюремному подвір’ї в Рівнесму Харитя Кононенко, громадська діячка і журналістка. Вона була однією з багатьох жертв німецького насилля. Та становище її було особливе й тому дивно, що аж по 30 роках українське громадянство присвятило їй належну увагу.

Наперед кілька життєписних даних народилась вона в Миколаївці на Полтавщині в родині поміщиків. Тому, що рано втратила батьків — виховала її тітка Валерія О’Коннор-Вілїнська, відома письменни-

стралії: Зою Когут та Ірину Кобсяр-Залеську, які є членками Союзу Українок Австралії та передали привіт від союзниць та австралійської громади. Також щиро привітала Катерину Пелешок, заслужену членку США, якої віддана праця була базою для розвитку США. Подякувала б. довголітній голові Окр. Ради Іванні Бенцаль за її щедрий дар у сумі 100 дол. з нагоди радісної хвилини відкриття домівки — на закуп власного дому США, та Розалії Полчій, яка зложила суму 10 дол. в пам’ять своєї Мами Марії Чуми на дім, а 5 дол. на прес-фонд „Нашого Життя“.

На веселу програму склалося: відчитання Христиною Навроцькою двох сатиричних фейлетонів Оксани Соколик та Бориса Будного на тему вживання чи радше не вживання української мови.

Квартет 82 Відділу (пані: Клим, Британ, Лисовець та Миськів) відспівав коломийки про відділи нью-йоркської Округи.

На кінець, так сказати б „на десерт“, наші гості з Австралії Зоя Когут та Ірина Залеська розвеселили публіку дуже доброю сатирою на тему української долі, пера Зої Когут.

Програма закінчилася, а присутні ще довго гуторили й хотіли натішитися власним приміщенням, в якому відбуватиметься неодна культурна імпреза.

Христя Навроцька

ця. Середню освіту закінчила в Києві в часі української національної революції. Потім виїхала з Вілінськими до Швейцарії, де проф. О. Вілінський був призначений послом УНР. По ліквідації посольства родина переїхала до Відня, а згодом до Подебрад. Харитя розпочала правничі студії, спершу у Відні, а потім у Празі, але перервала їх, бо їй усміхнулася можливість виїхати до Канади. Тоді канадські фермери закликали емігрантську молодь осідати на землі. З того проекту нічого не вийшло, але Харитя придбала приятелів спершу в Йорк-тоні, а потім у Саскатуні. Тут вона стала настоятелькою в Інституті Петра Могили й так з’єднала собі місцеве жіноцтво, що в 1924 р. її вибрано головою Т-ва ім. Ольги Кобилянської. Але вже восени того року вона повернулася до Еверспі. В Канаді для неї не було виглядів закінчити вищу освіту. А в Подебрадах розпочала економічні студії і відновила студії права на УВУ. Закінчивши їх у 1930 р. докторатом, вона проживала якийсь час у Празі, де включилася в працю Української Національної Жіночої Ради під проводом Софії Русової. В 1933 р. їй удалось переїхати на Закарпаття. Тут вона стала на працю у „Просвіті“ в Ужгороді, заходячись коло заснування якнайбільше жіночих секцій. Працювала лід проводом гром. діячки і письменниці Ірини Невицької. У травні 1934 р. вдалося їм зорганізувати З’їзд Народовецького Жіноцтва, що став величавою маніфестацією. В червні того ж року Харитя Кононенко була представницею закарпатського жіноцтва на Світовому Жіночому Конгресі у Станіславові. На запрошення Союзу Українок, а потім Т-ва „Сільський Господар“, вона залишилась у Львові. В рамках останнього — вона організувала Жіночі Секції Господинь та дбала про вишкіл інструкторок для них.

З вибухом Другої світової війни Харитя виїхала на еміграцію, але негайно увійшла в громадську ро-

боту. В персуміні з нашою кооперативною централею перевезла майно крамниці „Укр. Нар. Мистецтво“ з Варшави до Кракова. Укр. Центр. Комітет доручив їй організувати Жіночі Секції на наших охрйнінних землях — Холмщині, Посянні й Лемківщині. Якийсь час провадила курс інструкторок у Крижцї.

А коли з вибухом німецько-советської війни відкрилась дорога на схід, тоді вона поспїшила разом з іншими „на зов Києва“. Одначе не затрималась там на постійне. Найбільшій допомогі потребували тоді полонені, що пливли великою струєю спершу з заходу на схід, а потім під конвоем на захід. Отже вона осїла в Рївному, що був тоді столицею „комісарїату“ України й де збігалися нитки нїм. адміністрації. Тут вона zorganizувала допомогу полоненим — а при тому стала засобляти також укр. повстанців ліками. Це дійшло до відомо гестапо й її в червні 1943 року заарештували, а в жовтні, у ході відплатної акції за вбивство нїмців, розстріляли разом із групою інших громадян.

З поодиноких етапів цього життєпису видно, що громадська праця, а зокрема допомогова ділянка, були внутрїшнім покликанням Харигі Кононенко. Вона мала для того всі головні дані. Була приємної

зовнїшности, вмїла з'єднувати собі людей, не боялася перешкод і не цуралася риску, коли справа того вимагала. Була доброю бесїдницею і володіла пером. Добра освіта дала їй пїдставу до найбільш складних завдань, але вона добре розумїла й цїнила низову роботу. Це була зріла громадська діячка, що в інших умовах могла принести велику користь визволеній з-під советської неволї Батьківщині.

І ще треба усвідомити собі, що вона єдина того типу працівниця поспїшила на схід. Пішли „на зов Києва“ культурні свїточі, пішла у похїдних групах гаряча молодь — здобувати серце і розум поневоленої України. А вона шукала дороги до тих людей іншим способом. Вона знала, що окрім полум'яного слова й думки треба простягнути до українських людей помічну руку, треба промінювати любов'ю до нездолених, довгою неволею прибитих людей. І її вклад у це єднання з Україною такий же великий, як вище згаданих культурно-полїтичних діячів.

Сьогодні відтворємо з пам'ятї її постать, щоб зрозумїти її вартість і оцінити її заслуги. Це була визначна індивідуальність, що дала великий вклад у громадську роботу різних середовищ. Та найбільшим із них був її поворот на рїдні землі, який вона переплатила життям.

Наша обкладинка

Сто лїт від народження Соломії Крушельницької!

Її знімка на обкладинці — це наче б вступ до того, що будемо писати про цю велику співачку в наступних числах нашого журналу. Але ця знімка, сама собою, як же багато говорить!

На відворотній її стороні є дата, коли цю знімку подарувала вона молоденькій подрузі. Гарним, рїшучим почерком написано: „Д а р ч я т к о в и — Львів 19/І 905“. І без тїєї дати видно, що знімка зроблена на переломі ХІХ і ХХ віків. Говорить про це питомий для тогочасного стилю рисунок вітражів у вікні, який видно крїзь прозорий серпанок фіранки та обстановка: ваза з квітами, поруччя. А сама співачка, її постать, рух, одяг: колись модна, по кількох лїтах старомодна, а за кількадесять лїт, тобто тепер — стильова. Стиль сецесїї, або кінця столїття (фен де сїєкл) Fin de Siecle.

Була вона тоді вже на вершкї успіху та слави. Спївала перед королями, цїсарями і перед найбільш вибагливою публікою столиць Європи й Америки, яку захоплювала не тільки спївом, але й грою. Виконувала найтруднїші і дуже рїзні ролі — майже п'ятдесять опер. Була нещасливою Галькою, вогненною Кармен, непокірною Аїдою, поетичною Дездемоною, чарівною Сольвейгою, зворушливою Віолеттою, величавою Ізольдою, трагічною Рахилею, довірливою Маргаритою. Опера „Мадам Батерфлай“ Пуччіні провалилася, аж урятувала її Крушельницька, коли заграла ролю Чїо-Чїо-Сан.

У днях найбільшого успіху, при кожній нагоді Соломія Крушельницька спївала українські пісні. Згадана вище її подруга розказувала, як на закінченнї концерту в залї львівської опери Крушельницька несподівано заспївала народню пісню. Спївала її так, як би спївала дївчина, яка ніколи не вчилася спїву. Слухачі здригнулися від несподіванки, по залї пройшов шум. Не знали, як мають прийняти цю славну оперову співачку, що приїхала після великого успіху, а спїває — та ще й як спїває! — народню пісню. Але скоро всі завмерли заслухані. Зрозумїли, що їм дано слухати спїву жінки, якої обдарування переходить звичайні міри, яка має не тільки незвичайну голосову скалу, знамениту школу, велику культуру,

ДОРОГІ ЧИТАЧКИ!

ХОЧ ДО СВ. МИКОЛАЯ, ЧИ РІЗДВА ШЕ ДАЛЕКО, АЛЕ ВЖЕ ТЕПЕР НЕОДНА ІЗ ВАС ПОЧИНАЄ ДУМАТИ-ЖУРИТИСЯ ДАРУНКАМИ. САМА ДУМКА ПРО ПЕРЕПОВНЕНІ КРАМНИЦІ ЛЯКАЄ. А, МОЖЕ, ШЕ БІЛЬШЕ ДУМКА ПРО ТЕ, ЩО КОМУ ПОДАРУВАТИ?

ХОЧЕМО ПРИЙТИ З ДОПОМОГОЮ І ПОРАДИТИ:

ДАРУЙТЕ СВОЇЙ ДОЦЦІ, НЕВІСТЦІ, ПРИЯТЕЛЬЦІ, МАМІ, БАБУНІ ЖУРНАЛ

„НАШЕ ЖИТТЯ“

ВИ НЕ БУДЕТЕ МАТИ КЛОПОТУ, А ВАШІ БЛИЗЬКІ МАТИМУТЬ РАДІСТЬ ТА КОРИСТЬ!

ПЕРЕДПЛАТУ ПЕРЕСИЛАТИ НА АДРЕСУ АДМІНІСТРАЦІЇ „НАШОГО ЖИТТЯ“:

“OUR LIFE”

4936 N. 13th St., Philadelphia, Pa. 19141

На довго в моїй пам'яті залишиться один з моїх вакаційних днів, коли я гостювала в Північній Дакоті в домі п-ва Гординських. З розповіді про Дакоту одна владно полонила мене:

— Недалеко від нас, — мовив д-р Гординський, — є мале містечко, що зветься Київ.

Що, Київ у Дакоті? Як же не поїхати туди!? Заворушилось наше товариство, їдемо до Києва, до Києва! Польовою горбоватою доріжкою повільно посувається наше авто. З леготом вітру долітає до нас аромат скошених трав, що так любо нагадує наші рідні царинки. Минаємо близькі й далекі хутори, сповиті гаями, а з-поміж них скромно пнуться вгору білі вежі малих церков. А далі поля... поля... розкинулися зеленими килимами, аж до далеких обривів... Довжиться дорога, а ми хочемо вже-вже досягнути Києва.

Аж ось перед нами над придоріжним ровом тонкий, похилений стовпик, а на ньому зелена табличка з написом „КІЄФ“... Миттю всі біля нього. Оглядаємо, простуємо похилий стовпик, пестимо долонями споловілу табличку. Хочеться справити деякі букви напису. Хто ж поставив його тут, хто?! Мовчить стовпик, але вабить нас їхати, їхати вперед! І ось в'їжджаємо в маленьке містечко чи село. Невеликі хатки, розкинені тут і там, біля них старі господарські будинки з кривими дахами й широкими щіли-

але й здібність переживати те, що співає. Тут вернулася вона до тих часів, коли її школа була не в Міяно, а були нею співи сільських дівчат. Слухачі зрозуміли теж те, чого докази давала вона не раз: ніякі успіхи, ніякі чари великого світу не змінили її прив'язання до свого, рідного.

І тому, коли на Йордан 1905 року приїхала до Львова, ця королева опери написала на відвороті знімки просто: „Дарцяткови — Львів 19/І 905“.

нами в стінах. Один будинок виглядає новий і свіжий. Це — пошта. В центрі містечка дві невеличкі крамнички притулились одна до одної, мов сестри, намагаючись привабити проїжджих на свій вбогий товар. Скрізь тиша... безлюдна, здавалось, тиша... Мовчазно дивились на нас віконцями хатки, ніхто не виходив з них. Їдемо далі. Он стара дерев'яна церковця з похиленим хрестом на бані, глибоко схована у високих бур'янах. Полупані стіни, заплакані дощами вузькі вікна, забиті де-не-де дошками, свідчили про свій довгий вік. На дверях церкви затертий напис, з якого видніють букви: Х-В-С та ще якісь, що їх не розібрати. На розхитаному ганку з-поміж спорохнявілих дощок долівки струнчилися мальви... Хто ж їх сюди заніс, хто засіяв?! Таємно тріпочуть листочки топіль, засаджених довкола церкви, шепчуть нам розповідь про минуле цього скромного Божого храму, про перших поселенців того куточка, їхній труд для існування, їхню тугу за рідною землею, якої символом став цей мініатюрний, до болю зворушливий „КІЄФ“... Біля церкви, з-поміж високої трави сумно виглядають поломані віком хрести давніх могил, на яких зірками білють наші марунки... Тут і захована ніде не списана історія цього містечка, землі зрошеної сльозами туги й потом важкої праці дорогих рідних киян...

Але хтось хіба ще тут живе! Де ж ті люди? Хочеться почути хоч словечко! Зворушені всім тим, що бачили, підходимо знов до крамниць. І якраз з однієї виходить молода жінка, з одним нашим товаришем подорожі, що зайшов туди розвідати щось. Познайомлюємося з нею. Мило вражає те, що вона говорить, вправді ломаною, але українською мовою. Закидуємо її питаннями. Виявляється, що вона родилася в цьому містечку, заміжня за американцем, учителем тут, знає

українську мову від своїх батьків, співала українські пісні для американської публіки вже кілька разів.

— Скажіть нам своє дівоче прізвище, — просямо. Вимовляє старанно:

— К-а-р-п-е-н-к-о. Мій дід, — продовжує вона, — походив з Росії, з... Києва.

— Дорога пані, — спростовуємо. — Київ — це столиця України, прізвище вашого батька українське!

— Можливо, — зніяковіла вона, — я не пам'ятаю багато, знаю, що мій батько розказував: 1879 року прибули до Дакоти з Києва три чоловіки: Карпенко, Букочий і Кузіма. Тоді тут було дике поле. Вони заснували це містечко, поставили першу хатинку, в якій вони всі три мешкали, і почали обробляти землю. Потім розгосподарилися, збудували церкву.

— Чому ж вона така занедбана? — питаємо.

— Бо... коли помер перший священик, ніхто не схотів сюди йти, на таку маленьку парохію. Не було кому служити Богослуження, люди самі молилися, а потім прийшли сюди чужі сектанти, збудували свою церкву, і люди почали ходити туди.

У словах її чути було докір, чи може обвинувачення самої себе, бо додала задумана, дивлячись кудись у даль:

— Наша молодь уся ходить до „нової“ церкви.

— А вам не скучно тут у такому малому містечку? — питаємо.

— Чого ж? — відповідає вона. — Я люблю наш „Кієф“, тут жили наші прадіди, кожна деревина засаджена їхніми руками, хати наші невеликі, але рідні... свої... У школи діти йдуть до більших міст. Там, на пошті, — інформує вона, — живе правнук Кузьми, він добре говорить по-нашому, скаже вам щось більше.

Прощаємось із новою знайомою, дякуємо за розповідь і їдемо на пошту. Назустріч нам вихо-

дить симпатичний чоловік, з ввічливим усміхом вітає нас, говорить українською мовою, аж мило!

— Чую, чую, — каже, — що ви говорите по-нашому, от приємно почути свою мову. А ви теж з Росії? — питає.

— Ні, ми з України, а ви? — питаємо навмисне.

— Та я тут родився, але мій прадід Кузима прибув сюди з Києва, з самого Подолу. Давненько це було. Тяжкі часи були тоді в Росії.

— Хочете сказати — в Україні, — спростовуємо.

— Та... так, так, але, знаєте, все те було колись царське. Багато я наслухався від свого діда, від батька, а вже найбільше від батькової матері. Втікали наші люди від біди з рідного краю. Тут, хоча тяжко працювали, зате вільні були! От побудували хати, привезли собі з Києва жінок, поодружувалися в церкві, що самі власними руками збудували, за свої гроші спровадили священика — теж з Києва, щоб росли в своїй вірі... але, знаєте, ніхто не вічний. Минулися наші діди, минулася наша церква, прибувають сюди на готове чужі, баламутять наших дітей, заводять свою віру, а наша церква, як сирітка розпадається в бур'яни.

— Чому ж не підете в інше місце жити? — питаємо.

— Знаєте, якось трудно, — відповідає Кузима. — Щось нас тут тримає! Жаль покидати дітвину чужим... Оті всі хати замешкують діти й внуки наших перших поселенців — Карпенків, Кузимів та Букових. Наші діди тяжко скородили землю своїми руками — для нас! Та й... — додає з теплою усмішкою — другого Києва по цей бік, нема!

— А чому це містечко ваші прадіди якраз так назвали? — питаємо.

— Бо... туга в них була велика! — відповідає поважно Кузима. — Так вони назвали, так записано на стейтовій карті: Київ, та й годі!

Хотілося говорити з цією людиною довго-довго, спитати про те все, чого він відразу не міг розказати.

— Спишіть те все, що пам'ятаєте від своїх дідів, — просимо

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

ЯРОСЛАВА ОСТРУК

З глибоким жалем довідався світ українських читачів про те, що 5 квітня 1973 р. відійшла у вічність письменниця **Ярослава Острук**. Широкий загал дуже любив і цінив її твори. Тому з сумом ще раз пригадає собі створені нею постаті молодих учительок („Провалія“, „Оля“, „Хуртовина гряде“), переслідуваних жидів („Родина Гольдів“), молодої підпільниці („Коли мернуть зорі“), мішане подружжя („Те, що роз'єднує“).

Ярослава Острук походила з Сосенків. Народилася в Босні, де її батько був суддею. Ма-

— перешліть нам, будемо щиро вдячні.

Усміхнувся добродушно і з якоюсь резигнацією в голосі сказав:

— Кому це тепер потрібне?

— Пишіть! — просила я ще раз, прощаючись. Але чи напише?

Наше авто рушило з місця. Кузима довго ще стояв на вулиці, дивився за нами. Видно, глибоко торкнула його наша зустріч. Говорив з нами так просто, як умів, а як багато сказав. А учителька, освічена людина, могла б жити кращим життям. Вона не покидає рідного Києва, їй тут „добре“, серед тих малозалюднених пустель вона знаходить зміст життя...

Уже близько сто років живуть на кусочку дакотської землі оті три роди — Карпенків, Кузимів та Букових. Сто років — довгий час! А мова їхніх дідів ще не забута. Вона живе в душі, коли не на устах. За малим доторком вона гомонить, розливається широким потоком слів, вона зворушує внуків, викликає сльози. У них успадкована гордість за свій рід, за землю, що діди „тяжко скородили“. Бо перші поселенці, покидаючи Київ привезли з собою по грудці рідної землі, що стала тривким шаром ґрунту для цього символічного Києва... Шаром, якого соками донині живуть їхні діти, цвітуть наші чорнобривці, марунки та мальви серед чужих трав...

Бл. п. Ярослава Острук
Late Ukrainian writer Yaroslava Ostruk

люю дитиною повернулася до Галичини і виростала в Коломиї. У молодості дівчини було замилювання до музики і батьки дали їй змогу вивчати гру на скрипці. Вона теж дуже охотно читала і з часом придбала добре знання літератури. Закінчивши вчительський семінар — подалася учительювати на заточення, бо тільки там були посади для українок. З вибухом війни у 1939 р. вона повернулася на рідні землі.

Подружжя й материнство виповнило і збагатило життя Ярослави Острук. Велика мандрівка запровадила родину до Філядельфії в ЗСА.

Початки емігрантського життя були трудні. Щоб обергти себе від сірости буднів — Ярослава Острук шукала підтримки в мистецьких враженнях. Для скрипки не ставало часу, але література? Про неї можна було мріяти під час доросли на роботу і на самій роботі давати волю своїм думкам. Це й встроило їй перо в руку. — Чому не зачепити з передуманого й пережитого?

І так у своїх оповіданнях і повістях Ярослава Острук змалювала життя свого покоління. В скорому часі придбала широку популярність. Тому велика шкода, що вона відійшла в спромозі творення і вже на смертній постелі подарувала нам ще свій останній твір.

Л. Б.

Декілька літ тому заблистів до теп Зої Когут у її віршах на сторінках „Лиса Микити“. Заблестів і заняв постійне місце не тільки на сторінках цього журналу, але теж у полі зацікавлення любителів суспільної сатири. Такої що наче здорове: ний віник вимітає сміття із найдалших закутків нашого еміграційного побуту, порушує пліснь застялого еміграційного плеса. Слідкуємо за іменем Зої Когут і вибираємо із шпальт друкованого слова її вірші, що наче лік-пілюля, яку ковтати інколи гірко, але завжди здорово й корисно.

Цю творчість привезла до США Ірина Кобзар-Залеська — акторка й рецитаторка. Прочитала декілька віршів спершу в замкненому, невеликому крузі, потім у літературному клубі в Нью Йорку. Вірші сподобалися. Поміж слухачами був теж Еко — і взяв їх для „Лиса Микити“.

Читали ми її вірші і думали: хто вона і яка вона та жінка, що вміє спстерігати, дивиться на нас і на себе не тільки з погляду власного подвір'ячка. Її любов до людини й патріотизм не проявляється в сентиментальних ах-ах і охах, а в гострій, здоровій сатири, що вміє сміятися із себе самої, і з нас. Аж ось Зою Когут й мисткиня слова Ірина Залеська прилетіли із Мельборну на наш континент. Користаю із їхнього перебування в Гантері, щоб познайомитися з ними і представити їх читачкам „Нашого Життя“.

Нав'язати контакт із Зоєю не звичайно легко і дуже скоро здається, що це давня знайома, така, якій не треба багато говорити, бо ви з півслова або й без слів розумієтеся. Вона близька, дарма, що вона австралійка з міста Сум на Харківщині, а я американка зі Львова. Хоч правда, скоро виявляється, що наші дороги мало що не схрестилися... у Казахстані. Були ми там не рівночасно і не в тих самих, а в сусідніх областях,

Поетка Зою Когут
Poet Zoya Kohut

але все таки побували добрих кілька літ.

Біографія Зої поза межами цих сторінок. Була б цікава. Добре було б щоб Зою мала це в своєму пляні-писану історію свого життя.

З її розповіді хочу представити декілька картин, що наче милеві стовпи визначають її життєвий шлях, а, може, дають вияснення, звідки взявся її сміливий, гострий погляд на людей, події, ситуації.

Почну від цього, що Зою козацького роду, а почуття гумору характеризувало ж наших козаків.

Звідки і чому опинилася вона в Казахстані, Узбекистані, Сибірі?

Зою розкаже, як її мати вирушила із рідного міста Суми за слідами і в пошуках арештованого чоловіка. 8-літня Зою нізачо не хотіла остатися, і мати взяла її з собою в мандрівку. Почалось від Барнаулу в Алтайському краю.

А тоді вже вони дві поселюються близько лагерьа й переносяться в різні місцевості Казахстану, Узбекистану, залежно від того, куди відправляють із лагерьа в лагерь батька Зої. Поселюються в поблизу, і Зою ходить у школу.

Ця розповідь звучить ніби суворора грецька трагедія. А чи не мандрували наші козачки вслід за своїми чоловіками у чужі землі, на Сибір?

Перед самою війною на переломі 1939—1940 років амнеція дозволяє повернутися у Суми. Перше Різдво у бабуні святкують усі разом.

Скоро знову зміна: війна.

Коли треба було вирушати на захід, батьки віддали її під опіку старшого вже німця, у якого Зою була перекладачкою. Його називає Зою „Фаті Шмідт“ і він опікувався нею, ніби власною дочкою, аж до часу, коли у Фрайбургу почала студіювати, хоч у контакті із „Фаті“ та його сім'єю була вона й далі.

В опіку у Фрайбурзі взяв її, як багатьох інших, німецький католицький архієпископ д-р Грабер. Він поміг дістатися в університет, дав посвідку, що вона мешкає у приміщеннях сестрицтва. Мешкала Зою тоді в пані Людін, якої сина повісили в Празі. Залишив він рукопис книжки, присвяченої своїй малолітній дочці, де просив її не мститися на словаках, через яких загинув, бо вони добрі люди.

В університеті віднайшла студентів українців, там теж познайомилася із своїм чоловіком і вийшла заміж. Уже разом виїхали в Австралію. Живуть там із сином Богуславом, а тепер теж з невісткою Марійкою.

Коли почала писати?

Це важко сказати — вже в школі до газеток. В Австралії на початку 60-их років. Її твори друкувались в українських часописах в Австралії, в альманахах „Новий обрій“ — що виходить в Австралії, і „Північне сійво“ — що видається в Едмонтоні, в „Лісі Микити“, в „Нових днях“ в збірнику „Слово“ і в „Юнаку“ та в багатьох часописах, про що писали знайомі, але навіть не знає де.

Після того як Ірина Залеська

завезла її вірші до Америки і тут вони стрінулися із признанням, вийшла її збірка „Культурні арабески“, якої на жаль вже не можна знайти на книгарських полицях Америки.

Тепер її вірші в перекладі на англійську, а теж декілька таких, які написала англійською мовою, знаходяться в австралійського поета Моріссона, який підготував видання збірки українських поетів, що живуть в Австралії.

— Яка літературна дорога найкраще відповідає Зої?

Сатиричний вірш. В Австралії приготувала теж декілька сатиричних скечів, які там подобалися, особливо молоді, із якої саме у тих скечах сміється. Був намір представити ті скечі тут. Треба було одного чоловіка, який би виступив у скечах, але чомусь не нашлись охочі, які б цю роль заграли.

— Віршована форма краще мені відповідає, — каже Зоя, — хоч прозу легше пишеться, але в надмірі слів заграчується гострота; проза не вдаряє так, як вірш.

**

До нашої розмови прилучилися ще інші гостерські гості. Задаю тепер питання не тільки я — вив'язується щось ніби дискусія. Ось перше питання:

— Як сатирик, ви спостерігаєте слабкості, недоліки нашої спільноти. Яка, на вашу думку, найбільша слабкість, недолік?

— На мою думку, лише одна. Ми надто поважно себе беремо.

Вимагаємо поваги тільки для власного я. Словом, ми замало толерантні.

— Чи не думаєте, що недоліком є теж наш матеріалізм?

— Про те ще мені трудно сказати, якщо йдеться про Америку. В Австралії це ще так гостро не проявляється. Можливо, що західний світ взагалі погано впливає на нашу духовність. Ми люди великої душі і серця, легко переборщуємо й попадаємо в екстремуми — від крайнього сентименталізму, до крайнього матеріалізму. То правда, що ми часто дивимося на багату людину, як на провідну одиницю, не зважаючи на те, чи вона собою щось представляє як інтелект. Тим самим ми самі себе інколи знижуємо.

— Нашій інтелігенції бракує певності себе і тому так часто затрачує власне „я“ при зустрічі з чужим. Навіть наші мовники викидають слова спільні із російськими, дарма що наша київська мова була старша і що це вони від нас узяли деякі слова, а не навпаки.

Впало провокативне питання пана С.:

— Який Ваш погляд на матріярхат у нашій суспільності?

— Якщо ви, чоловіки, бачите у нас матріярхат, то це свідчить про вашу слабкість. Якщо жінки його вприсваджують, то повинні це робити так, щоб чоловіки цього не запитали, а якщо бачать, значить, жінки це зле перепропаджують — каже зі сміхом. — Я не бачу, щоб матріярхат існував, але як-

Акторка Ірина Залєська
Actress Irina Zaleska

би був, було б краще на світі. Світ догдо був у руках чоловіків — і самі бачите, що з цього вийшло, який цей світ тепер. Жінка дає життя і тому їй далеко важче вбивати. Що більше світ перестає спиратись на силі фізичній, силі м'язів, а спирається на інтелектуальній силі — тим більше жінка набирає ваги.

— Який ваш погляд на жіноче питання? Чи у вас теж ледве народиться дівчина, уже всі починають журитися чи вона найде собі чоловіка, а не тим, яка вона буде. На одному панелі д-р Марта Богачевська-Хомяк говорила про антиінтелектуальні тенденції нашого жіноцтва. Що ви про це думаєте? Наші жінки були обурені, відгрозувалися Марті Хомяк, але хоч ми захочували до дискусії, ніхто досі не відповів нічого конкретного. Як ви на це дивитесь?

— Мушу признати, що дуже часто в товаристві переходжу до групи чоловіків (або вони до мене), бо жінки залюбки не виходять поза теми домашніх справ, моди, пелюшок.

— Або внуки, — додаю, — бо я хоч як люблю дітей, то не всіли слухати тих розмов задовго.

У загальній живій розмові падало багато влучних зауважень, включно до того що чоловіки є такими, якими їх виховують жінки, бо ж мають їх у своїй опіці до

Краєвид північного „серця Австралії“

Ayers rock, this great domed rock is the world's largest monolith and is over 335 metres high and approx. 10.5 kms. around the base.

6-го року життя, а в ці літа дитина сприймає все дуже легко і ті роки лишають відбиток на особовості людини на все життя.

У тій загальній розмові-дискусії не бере, на жаль, участі друга гостя з Австралії — Ірика Кобзар-Залеська. У Гантері вона не вперше. Тут її брат із сім'єю, сестра — багато рідних і знайомих, серед яких їй добре і мило. Але треба знайти момент на розмову. Ми, хоч може не особисто, але знайомі ще зі Львова. Якже ж не було знати у 30-их роках спортсменки, що кілька літ держала рекорди в легкоатлетичі аж у п'ятьох конкуренціях — бігах і скоках.

Брала теж участь в Олімпіяді ДП в Мюнхені у 1944—45 рр.

Спорт одне, а друге, важливіше, — це театр, мистецтво слова. Після приходу німців студіює мистецтво живого слова в студії, яку провадив проф. С. Бендерський. При НТШ існувала театральна студія під керівництвом Йосипа Гірняка, Олімпії Добровольської, Блавацького і інших. Ця школа вперше виступає в „Кам'яному господарі“ як гості на сцені великого львівського театру.

Не відходить від театру і на скитальщині. У Берхтесгадені бере участь у танковій групі, яку вела балетмайстер Олександра Саєнко, на базі класичного балету. Коли театр-студія переноситься з Ляндеку до Міттенвальду, включається до театральної студії Йосипа Гірняка, який продовжує традиції Леся Курбаса.

Театр, на думку пані Ірини, — це синтез всякого мистецтва. Добрий репертуар будує індивідуальність, має великий виховний вплив. Театральна студія Йосипа Гірняка підготовляла найкращі зразки класичного й модерного репертуару. Актор мусів зглибити й зрозуміти кожен роллю. Не було конкуренції, бо кожен роллю треба було трактувати, як важливу, і її як слід зглибити та зрозуміти.

— Йосип Гірняк і Олімпія Добровольська — це мої театральні батьки, — каже зі зворушенням пані Ірина. Мені пригадується як декілька днів тому вони, зустрівшись у Нью Йорку віталися гаря-

чими обіймами, наче найближча рідня після довгої розлуки.

— Годі вичислити весь репертуар, який ставила студія в таборах ДП. Пригадується „Мамай“ д-ра Чолгана де доводилось грати одній особі кілька ролей, а де танки підготовляла балетмайстер Валентина Переяславець.

Коли переїхала до Австралії, об'єднане з чоловіком бл. п. Степаном Залеським належали до основоположників театру, який, як казали, був тоді найкращим на еміграції, а носив ім'я Леся Курбаса. Приїхали тоді туди двоє старших акторів з України — Мартинюки. Режисерами були Степан Крижанівський, Марія Мартинюк, Степан Залеський. Театр ставив тоді такі речі як: „Земля“, „Наталка Полтавка“, „Ой не ходи Грицю“, „Жайворонок“, „Тайна д-ра Горюшка“ та інші. Після виїзду Крижанівського до ЗСА пані Ірина очолювала театральну студію, де гуртувалося багато молоді. Учасники включалися в працю театру у постановках Степана Залеського ставили такі речі як: „Украдене щастя“, „Маруся Богуславка“, „Лісова пісня“, „Актори“, „Багряні троянди“, ревії „Свій до свого по своє“, та інсценізації (наприклад, „Гайдамаки“, „Мазепа“, тощо). Виступала теж на концертах, академіях і вечорах, особливо до часу, як студія вишколила нових мистців слова.

До сьогоднішнього дня веде ритмо-пластичну студію при школі коло Кобель парку. Ця студія підготувала „В чужім пір'ю“ Марійки Підгірянки. Грали діти ритмо-пластичними рухами, пантоміною, танком, словом і пісню. Музичну підготовку вів Іван Джуфер. Виконавцями були діти, навіть у оркестрі грали самі діти. Найстарші групи (є їх чотири) виступають на шкільних концертах своїх і інтернаціональних. Здобувають перші нагороди.

Ще коли жив чоловік — величезна радієва програма „Пів години України“, як теж виступали обоє на телевізії в „українській в'язанці“.

— До ЗСА приїжджаю радо, бо тут мої найближчі, брат із сім'єю, сестри. Під час одних таких відвідин привезла вірші Зої Когут і

Доля

Минають дні, і ночі, і віки,
А мій народ все далі ще дримає..
Розводнює горілкою думки
Й на мене, тобто Долю, нарікає..

Мовляв: „Чом наша доля все сумна,
Тоді, як людські долі є веселі?
Чому, нарешті, не подасть вона
Нам волю та державність на тарелі?..

Чому лише для нас біда та гніт?
Чом мучимось століттями в неволі?
Якщо пустив нас, Боже, на цей світ,
То дай вже нам принаймні іншу
І долю!“

Тому ж, що небо вже не робить чуд,
І долі для народів не міняє —
Мій бідний люд, мій український люд
Дримає далі.. й далі — нарікає..

Зоя Когут

передала їх Екові до „Ліса Микити“. Одного не можу віджалувати: що тут не вдержався театр Йосипа Гірняка.

Коли у 1967 році приїхала відвідати родину, зорганізувала у Гантері в мотелі „Ксеня“ дітей, які були в околиці на вакаціях, і поставила з ними танок „Жнива“. Діти виступили у Вінгтамі на американському „Талант шов“, де здобули перше місце і нагороду. Тоді ж на „Сюзівці“ відбувалися краєві тенісові й плавачські змагання. На закінчення змагань приготувала із „союзняками“ тенісовий і плавачський танки.

В Австралії була головою Союзу Українок у Вікторії в 1954 р. а тепер є членом Відділу ім. М. Заньковецької.

Мимоволі насувається питання про порівняння цієї країни з Австралією.

Обі пані згідно стверджують, що там міста далеко чистіші, люди більше видержані в поведінці і в одязі. Наші українські проблеми подібні тут і там, але треба ствердити, що молодечі організації тісно співпрацюють і нема між ними неприязні. Збереження мови у великій мірі залежить від батьків.

Українці в Австралії шановані, бо багато побудували, справді мають чим похвалитися. Щороку виступають наші групи на святі

весни так зв. „Мумба“ і здобувають великі успіхи.

В Америці вражає природа, така зовсім інша, ніж там. Особливо зелень лісів, які в Австралії сухі і бідні. Нагі стовбурі евкаліптуса із листям на чубику не дають навіть тіні.

І тому тут у Гантері особливо тишимся зеленню, яка пригадує нам рідні сторони.

А на кінець обов'язкове питання:

Як ви „любите“ Америку?

Зоя Когут відповідає віршом, який післала вже до „Ліса Микити“, і який за дозволом Ека містить.

ЧИ ВИ ЛЮБИТЕ АМЕРИКУ?

Чи я люблю Америку? Хвилину!
Я ж тут доперва кільканадцять днів!
А „Ксеня“, „Союзівка“ й „Верховина“
Це не Америка! Це український гриб

У величезнім лісі — ще не знанім.
Цікавий гриб! А я люблю гриби!
Та розкусити ще його не в стані,
Бо всі епітети здаються заслабі...

Ви, друзі, в вакаційній оболонці,
Можливо, не такі, як в будні дні.
Тіла і душі, стоплені на сонці
Все виглядають мило-нескладні.

Такими, власне, я вас тільки й знаю:
Привітні, різнофарбні, як і ми.
Як добре, що в сандалях зникає
Різниця між кишнями — й людьми!..

Тож вибачте! Я вам скажу пізніше,
Що думаю про край цей і про вас.
Але тепер — хіба лише напишу,
Що дощ ваш — мокрий.

Зовсім, як і в нас!

ПРО ДІТЕЙ — НЕ ДЛЯ ДІТЕЙ

3-річний Мирось подає подарунок бабуні на День Матері.

Мама: Що треба сказати, синочку, бабуні?

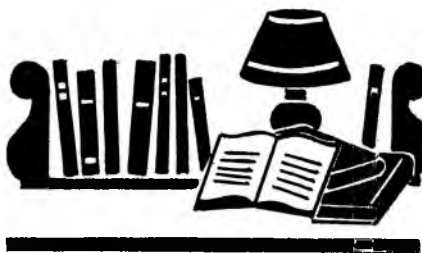
Мирось (зادумавшись): Що сказати?.. Ага! Бабуно, скажи мені „дякую“.

**

Вечором, ціла родина сидить при телевізорі. В одному моменті мама, подивившись на свою 6-літню дочку, питається:

— Мартусю, а де ж твоя ляля?

— Я положила її спати. Це не програма для дітей...

Що зитати?

Ярослава Острок: КОЛИ МЕРКНУТЬ ЗОРІ. Роман. Обкладинка роботи Василя Дорошенка. В-во Юліяна Середяка. Буенос-Айрес, 1972. Ст. 267.

У цьому творі письменниця описала життя й переживання молодого покоління, що почало відбудовувати своє життя на розвалинах 1. світової війни. Поміж добре знайомими посталями молодих військовиків, студентів, кооператорів видніє також силуетка молодої вчительки, що їх залюбки змалювала Ярослава Острок. Але головний натиск поклала на проблемі подружжя, що заключене не з любови, а обрахунку. І на тому заломлюється доля героя цього роману. Але дух боротьби за свою Батьківщину окрилює інші його постаті. Л. Б.

**

Анатоль Галан: РОЗМОВА З МИНУЛИМ. Оповідання. В-во Юліяна Середяка. Буенос-Айрес, 1971. Обкладинка й ілюстрації Мар'яни Палиєнко. Ст. 200.

З цієї „Розмови з минулим“ вирінає безліч подій і зустрічей із того життя, що його старше покоління знає з власного досвіду, а молодше зі слуху. Автор уміє схопити й передати все те у зв'язкій формі. Часом надто просто вирішується якась життєва пригода чи навіть драма. Але цей калейдоскоп цікавий самими фактами й ситуаціями, що їх підсоветське життя створило для української людини. Л. Б.

Із листів до редакції

ПРО МАРГАРИТУ МІД

Із великим зацікавленням прочитала я статтю М. Тарнавської про Маргариту Мід. (Н. Ж. чч. 5 і 6, 1973). Думаю, що дуже корисно ін-

КЛИЧЕМО ДО НАСЛІДУВАННЯ!
— КЛИЧ: УКРАЇНЦІ ЗСА —
УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТОВІ“,

проголошений Союзом Українок Америки, зокрема Рефертурою Сусп. Опіки при Головні Управі. Знайшов повний відгук серед зорганізованого членства СУА.

Наш 82-ий Відділ СУА в Бронксі негайно відгукнувся на цей клич і включився в акцію допомоги стипендіями неможливій молоді. Члени Відділу свідомі того, що лише дорогою студій наша більш талановита і свідомо молодь зможе здобути певну професію і працювати ряд-вряд із чужо-національною інтелігенцією місця свого поселення. Наші молоді професіоналісти зможуть в майбутньому не лише знайти краще платну працю, чи творити власний варстат праці і тим самим підвищити життєвий рівень своєї громади, але також — як свідомі, на вищому інтелектуальному рівні одиниці, — дати позитивний вклад в наше спільне змагання.

У висліді праці в тому напрямі до сьогодні ми знайшли вже серед нашого громадянства шість родин, які радо погодилися матеріально допомогти бідним дітям в Бразилії здобути середню освіту і вищі студії. Розшуки за такими шляхетними одиницями, які стали би спонсорами чи добродіями українського студента, дальше продовжуємо.

Сподіємось, що в найближчому часі на сторінках „Нашого Життя“ прочитаємо звіт про інші відділи СУА про виследи їхньої праці в тому напрямі. Н. П.

формувати читачок Н. Ж. про сучасні жіночі постаті американського наукового світу, навіть якщо вони видаються нам контрверсійними. Ми повинні знати всі сучасні течії духовного життя й їх носіїв.

Хочу звернути увагу на переклад заголовку реферованої книжки — „Blackberry Winter“. Слово „blackberry“ означає ожина, а чорна смородина або чорні порічки це зовсім інша рослина й англійська її назва „black currant“.

Наталія Чапленко

Два рази дає, хто скоро дає!

Для безпеки журналу „Наше Життя“

заплановано в С У А

Запасний Фонд у висоті 50,000 дол.

ЩО БУДЕ ОСЯГОМ ЮВІЛЕЙНОЇ КОНВЕНЦІ С У А В 1973 Р.

До кінця вересня 1973 р. зложили:

Окружні Ради і Відділи С У А	\$10,914.50
Поодинокі особи	710.40
Разом	\$11,624.90

ПОДБАЙТЕ ЗНОВ ПРО ВІДПОВІДНИЙ ДАТОК!

Виховна референтка Гол. Управи п-і Олена Климишин звернулася до Екзекутиви С У А з проханням — уділити їй відпустку з приводу захворювання. Екзекутива С У А признала цю відпустку в м. вересні аж до часу видужання. У зв'язку з цим є відкликана запланована об'їздка Округ для заснування Дитячих Світличок.

Нашій референтці бажаємо якнайскорше прийти до повного здоров'я.

**

У днях 30 і 31 жовтня 1973 відбувається в Торонто Світова Сесія СФУЖО у сполучі з Другим Конгресом СКВУ. Представницями Союзу Українок Америки є — пп. Анастасія Вокер, Марія Крамарчук, Христина Навроцька, Дора Рак і Любослава Шандра.

Дня 1 листопада 1973 починається в Торонто Другий Конгрес СКВУ. Представницями Союзу Українок Америки є — Лідія Бурачинська, Христина Навроцька, Любослава Шандра, а від „Нашого Життя“ Уляна Любович.

**

При закупах нашій Відділі зустрічаються з домаганням оплати подат-

ку від продажу. Цей податок у кожному стейті різний. Він становить не газ поважний відсоток суми закупу.

Як відомо, Союз Українок Америки — це не-прибуткова організація. Отже звільнена від плачення податків, а між ними й цього. Тому Відділи при закупах можуть покликатись на це звільнення.

Наш податковий статус є стверджений листом Internal Revenue Service у Вашингтоні з 22 червня 1967 р. Нас приділено до категорії не-прибуткових організацій 501 (с) (4). Відбитку цього листа отримала кожна Окружна Рада і переховує її в себе. При потребі Відділ може її там дістати.

Відділи далекого віддалення, що не належать до Окр. Рад, можуть, коли б потребували того, звернутися до Централі за такою відбиткою.

ЕКЗЕКУТИВА С У А

**

Пригадуємо всім Окружним Радам і Відділам С У А, що замкнення касових книг треба перевести з днем 31 грудня 1973 р.

О. Муссаковська
фін. реф. Гол. Управи С У А

**ЧИ ВИ ПРИЄДНАЛИ В ЦЬОМУ РОЦІ
ХОЧ О Д Н У ПЕРЕДПЛАТНИЦЮ?**

ПОЖЕРТВИ ДЛЯ МУЗЕЮ

В останньому році наспіли пожертви виробів народного мистецтва для Музею С У А в Нью Йорку. Більшість із них мають велику цінність. Пожертвували:

Д-р Анна Галя Горбач із Франкфурту — жіночий стрій із Шипинців на Буковині (додільна сорочка і горботка), дитячу сорочку з того ж села, вишивану блюзку з с. Риманова коло Львова, 7 писанок із с. Бродина на Буковині.

Леся Ковалів-Бербен із Труане, Швейцарія — поділ і вуставку жіночої сорочки, вишитої вирізуванням у 1870-их рр. у містечку Яготин на Полтавщині, блюзку, вишиту гладдю й закуплену в українській книгарні в Петербурзі в 1912 р., блюзку, вишиту мережкою в 1922 р. в Женеві, вишиваний рукав із Полтавщини, мережки і взори.

Олена Коровицька з Філядельфії — жіночу сорочку з намистом із Полісся, закуплену в Луцьку в 1942 році, сукню, вишивану полтавським вирізуванням.

Зеновія Черник із Філядельфії — дві жіночі сорочки з Підляшся, два взори.

Наталія Андрусів із Рівергуду, Н. Дж. — весільну прикрасу голови молоді на Гуцульщині.

Щиро дякуємо нашим жертводавцям!

Усі ці цінні речі прилучено до нашої музейної збірки в Нью Йорку. Не маємо змоги їх виставити, бо через постанову Українського Інституту Америки ми позбавлені того приміщення. Велика й неоцінена шкода!

ПОДЯКА

Пані Розалія Полчій зложила на пресовий фонд „Нашого Життя“ з нагоди придбання приміщення для Редакції в Нью Йорку 10 дол., враз із побажаннями та гратуляціями. Дякуємо із щирого серця за такі ж щирі побажання.

Редакція „Нашого Життя“

НАШІ ПОБАЖАННЯ

З нагоди 40-ліття 5 Відділу С У А ім. кн. Ольги в Дітроїті складаємо 10 дол. на пресовий фонд Н. Ж. та засилаємо найщиріші побажання успіху в дальшій праці.

56 Відділ С У А ім. Л. Старицької-Черняхівської в Дітроїті

ХРОНІКА ОКРУГ

Округа Огайо

ОКРУЖНА РАДА

Окружна Рада працювала в напрямі усвідомлення громадянства, що поодинокі Відділи Окружної Ради — це не окремі організації, а одна координувана цілість у тісній співпраці з Централією США. На зовні США репрезентує голова Окружної Ради, або хтось нею делегований. Також датки, як заходять потреба, вплачується спільно від усіх Відділів, що дає кращий перегляд жертвенности організації.

11 лютого 1973, спільно з Українським Золотим Хрестом, відбуто Святочні Сходини в поклоні Героїням, які попередила Панахида в церкві св. Йосафата в Пармі. По відспіванні пісні „Ви жертвою в бою“ слідував основно опрацьований реферат про українських Героїнь на шляху історії нашого народу. На закінчення присвячено більше уваги статі Алли Горської. Реферат гарно із зворушенням виголосила Ярослава Барнич, членка 33 Відділу США. Деклямацію гарно виголосила учениця Рідної Школи Завадівська, донечка членки 12 Відділу. Національним гимном закінчено сходини. Присутніх було 100 осіб, переважно жінок.

4 березня відбулися Загальні Збори Окружної Ради, получені з дискусійним панелем п. з. „США і ми сьогодні“. Представниця Екзекутиви, місто голова мгр. Іванна Рожанковська, зреферувала вичерпно справи США, головню про журнал „Наше Життя“ і Музей Народної Творчости. П-ні Ірина Кашубинська представила схему побудови США і справність діяння Відділів і Окружних Рад. П-ні Дарія Городиська точно й переконуюче говорила про світлички США, потреби і можливості їх дії в нашій Окрузі.

Нову Управу очолила п-ні Марія Грушкевич, яка започаткувала свою діяльність тим, що була модераторкою панелю. Дискусія як на Зборах, так і під час панелю була дуже річева, із зрозумінням справ та турботою про справність дії й кращі осяги. Численні присутні, делегатки й гості, обмінювалися жваво думками під час смачного полуденку, який справно подала п-ні Олександра Мачалаба, господарська реф. 33 Відділу.

У великих днях Клівленду 15—17 травня Союзянки гідно святкували приїзд Первоієрарха Української Католицької Церкви Їх Блаженства Кир Йосифа Сліпого. Голова п-ні Марія Грушкевич була членом Екзекутиви Комітету, а членки брали активну участь у підготовці й численно були присутні на всіх відправах і імпрезах із тієї нагоди. Під час Бенкету передано від США Їх Блаженству гарно оформлену світлинку вітражу св. княгині Ольги, який уфундовано старанням Окружної Ради в церкві св. Андрія в подяку за звільнення Ісповідника Віри із заслання.

Під час Бенкету на головному столі стояла статуетка Лесі Українки — модель статуї долота М. Черешньовського, на підставі якого США дістав дозвіл Комісії міста на поставлення її в Городі Національних Культур. Для нас було великою честю, що саме ту статуетку вибрано, щоб передати її Їх Блаженству на пам'ятку з Клівленду.

В червні Союзянки взяли організовану участь у маніфестації з приводу 40-ліття штучного голоду на Україні, а в липні у Тижні Поневоленнях Націй.

Окружна Рада придбала вже домівку, з якої, крім неї, користають місцеві Відділи й частинно Український Музичний Інститут. Восени планується офіційне відкриття.

Для поширення праці США робить заходи створення нових Відділів.

Секретарка

7 ВІДДІЛ США ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ АКРОН, ОГАЙО

На загальних зборах у лютому 1973 року вибрано нову Управу. В березні Відділ відзначив День Героїнь. Із цієї нагоди була відслужена панахида, а культ.-освітня референтка виголосила доповідь про Олену Телігу.

Відділ вислав делегатки на збори Окружної Ради США в Клівленді.

Вислано делегатку Стефанію Пацурку на чайний вечір Ф. В. К., улаштований із нагоди 50-ліття цієї організації.

Відділ зайнявся буфетом для гуртка українських студентів університету в Кент.

У місяцях березні й квітні відбувся показ писання писанок у церковній

СУСПІЛЬНА ОПІКА

До нас звернулися з проханням, щоб посилати до Бразилії українські книжки, можуть бути уживані, старі читанки, історії, казки та журнали для дітей.

Пачки з книжками присіться слати на адресу:

Pe. Sergio Krasniak

Caixa postal 2845

89000 Curitiba, Pr., Brasil

Рівночасно просимо повідомити Централію США про висилку пачки, щоб ми знали скільки посилок пішло на дану адресу, бо є й другі осередки, яким треба буде книжок.

КІЛЬКА ПОСИЛОК З ОДЯГОМ
треба вислати на адресу жіночої організації:

Organisacao Femenina

“Ana Rebka” filial U.A.T.

de M. Mallet, Parana, Brasil

залі української католицької церкви Св. Духа в Акроні. Показ перевела писанкарка Тая Осадца. Також відбувся псказ писання писанок на запрошення „Каледж Вимен Клаб“ та „Вименс Клаб“ у Кайгаго Фолс. Усі ці покази втішалися зацікавленням чужинецької публіки, яка численно їх відвідала.

В травні Відділ брав участь у фестивалі „Квітіння черешень“ у Гарбертоні (Черри Блоссом Фестивал) і мав свій станок із печивом та мистецькими експонатами.

Відділ мав свою вітрину в університеті в Акроні під час Тижня Націй.

У червні Відділ улаштував День Батька. На програму імпрези склалися: спільна вечеря, мистецька частина, роздача грамот жертводавцям на Фонд Катедри Українознавства в Гарварді.

Конферансьє була молоденька вчителька Орана Микитин. У мистецькій частині вступне слово сказав о. Тарас Дурбак, культ.-освітня референтка Окружної Ради Ірина Гнатчук мала доповідь. Фортепіянове сольо відіграв молоденький піаніст Микола Дейчаківський, син Союзянки Надії Дейчаківської. Мартуся Мартинюк продекламувала вірш „Рідний Край“. Орана Микитин прочитала гумореску С. Руданського. Заплянований виступ Ансамблю Бандуристів Г. Китагого не відбувся з незалежних від організаторів імпрези причин.

Уляна Білецька

кул.т.-освітня референтка

7 Відділ СУА, Акрон, Огайо. Загальні Збори. — Від ліва сидять: У. Білецька, А. Зєбко, І. Кашубинська (голова Окружної Ради СУА — Огайо), А. Баран. Стоять: п-ні Шагат, Є. Журовська, Т. Ядечко, З. Нецкар, вннзу С. Іваницька, Т. Йосиф, А. Шабльовська, А. Мартинюк, С. Пацура, А. Малий. Світл. О. Мартинюк

12 ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ В КЛІВЛЕНДІ

Діяльність Відділу від січня 1973 до тепер

„Як не ми — то хто?“ — під цим, позиченим від В. Мороза, кличем за- сіли членки 12 Відділу до нарад на Загальних Зборах у січні 1973 р.

На Зборах заплановано (і вибрано відповідні комітети) таку діяльність:

1. Засновання нової світлички для дшкільця в Пармі, Огайо.
2. Виставка творчості маєстра Якова Гніздовського в Клівленді, Огайо.
3. Переведення кулінарного курсу у всеняному сезоні.
5. Дводенна участь у міжнародньо- му базарі в Клівленді — в червні.

Вибір нової Управи пройшов швиденько, бо все було справно підготоване номінаційною комісією. Головою вибрано Дарію Городиську, а місто- головою і головою-електом — Лесею Кусяку.

Радістю Відділу було прийняття 6-ох нових членок, цінних одиниць, які зразу ж включилися в працю, вступивши до різних комісій. Вітаємо їх сердечно. Це пані:

Неонія Винярська, Оля Кость, Тая Коспос, Неонія Когут, Олена Топорович, Зірка Стефанюк.

Пляни Загальних Зборів майже всі вже за нами — всі успішно виконані; залишився ще тільки Осінній Показ Моді разом із конкурсом власно виконаних моделів (примінення вишивки до сучасної моди), який відбудеться 30 вересня 1973 р. Комітет цієї імпрези очолює п-ні Варка Тимків, яка рівночасно є референткою суспіль-

ної опіки, а дохід із цієї імпрези вже призначений на потреби сусп. спілки.

Клич виховної референтури при Централі СУА — засновувати нові світлички — був підхоплений 12 Відділом. Хоч на терені Клівленду вже існує садочок, яким піклується 33 Відділ, то відчувалася велика потреба й бажання із сторони батьків мати світличку кілька разів у тижні й поробити поділ дітей за віком і після вміння володіти українською чи англійською мовами. Комітет зробив уже всю підготовчу й організаційну роботу і світличка має бути відкрита у вересні 1973 р. Покищо зареєстрованих є 19-ро дітей. Наша нова членка Оля Кость буде провадити фахово світличку. Крім педагогії, вона має

7 Відділ СУА, Акрон, Огайо. Показ писання писанок. Писанкарка Т. Осадія. Світл. Н. Іваницький

теж закінчену вищу музичну освіту й плянує вплітати в програму якнай- більше музичного елементу. Комітет цей очолюють Олена Топорович та Ірина Сахно.

Надсподівано вдалою і приємною імпрезою була виставка дереворізів і олійних картин Якова Гніздовського. На відкриттю виставки був сам мистець із доповіддю (вперше в Клівленді). Також кількакратно був висвітлюваний фільм С. Новицького „Вівці в дереві“. Громадянство Клівленду (особливо молодша генерація) масово відвідали виставку. Виставка тривала впродовж цілого місяця квітня в галереї публічної бібліотеки міста Парми. У трьох місцевих газетах псявилися статті про Я. Гніздовського (з репродукціями творів) і його творчість та про організацію, що підготувала цю виставку. Успіх був великий, і моральний, і матеріальний. Значуємо, що наш Відділ поставив собі за ціль розповсюджувати твори і підтримувати українських мистців улаштуванням їх виставок, бодай раз у рік. Комітет виставки очолювала Анна Завадівська, мистецька референтка.

У передвеликодньому часі, старанням комітету (голова Ірина Сахно) відбувся кулінарний курс, що тривав 6 тижнів (один показ у тижні), який провадила Ірина Кашубинська. Учасників було 22, олата виносила 12 дол. від особи. Молоді господині багато скористали з курсу і при тій нагоді стали приятельками нашого Відділу, а деякі вступили в члени.

Раз у рік, у травні, приїздить до Клівленду Метрополітальна Опера з Нью Йорку. Цього року 19 членок нашого Відділу (деякі з чоловіками) спільно відвідали оперу „Тоска“. Цю приємну прогулянку zorganizувала секретарка Відділу Наталка Заплатинська.

В червні Відділ брав участь у міжнародньому базарі, що було зв'язане з важкою працею для всіх, але вислід дав нам матеріяльну користь. Організацією зайнялися господарські референтки Люба Дармохвал і Віра Палка.

Цього року наш Відділ знову допоміг гарним жестом „Рідній Школі“. Під час щорічного Свята Молоді (на закінчення шкільного року) відбуваються виграші. Цього року наш Відділ закупив і подарував, як один із виграшів, дереворіз Якова Гніздовського.

Гурток Книголюбів при 12 Відділі існує й розвивається. Впродовж цього року опрацьовано твори таких авторів: Наталена Королева, Леонід Мосендз, Микола Хвильовий, а на осінь запланована дискусія на твори В. Винниченка.

На сдних ширших сходах була цікава доповідь про городництво. Доповідав п. Пігуляк.

Членки Відділу взяли численну й активну участь у відзначенні річниці штучного голоду в Україні. В громадському комітеті взяла участь Леся Кусяка.

В біжучому році, як звітує касієрка Дарія Древницька, 12 Відділ приділив такі суми на різні потреби Посилки до Європи (одяг) 27.50 дол., ювілей штучного голоду 50 дол., Гарвардські Катедри Українознавства 100 дол., дар для Блаженнішого Кир Йосифа 108 дол., утримування бабусі 50 дол., Музей США в Нью Йорку 300 дол., Запасовий Фонд „Нашого Життя“ 200 дол.

Надя Дейчаківська
пресова референтка

30 ВІДДІЛ США, КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Це найстарший Відділ у Клівленді, який не викazuje самостійної діяльності, але членки взяли участь у Загальних Зборах і панелі Окружної Ради, а теж у гостині Іх Блаженства.

31 ВІДДІЛ США, М. О. ЗАВІСНОЇ, РОСФОРД-ТОЛІДО, ОГАЙО

23 лютого 1973 р., на запрошення ОУК ім. Ольги Басараб у Віндзорі, Канада, секретарка 31 Відділу Ірина

Світличка 33 Відділу США, Клівленд, Огайо. Концерт у пошану Т. Шевченка. По лівому боці виховна референтка Відділу Зеня Ярош, по правому — учителька Марія Антонів.

Гнатчук їздила з рефератом на Свято Героїнь.

У днях 14 і 15 квітня 1973 р. відбувся в домі секретарки Ірини Гнатчук куховарський курс 31 Відділу США ім. Олени Завісної. Курс вела голова Окружної Ради Клівленд, Огайо, п-ні Ірина Кашубинська.

Меню складалося із святкового обіду з перекусками й солодким. До перекуски входила руляда з курки й шинки, начинюваної яйцями. Також були начинювані канапки. Руляда була прибранна крокусами.

Головною стравою була полядвизця, спечена у формі „корони“ й прибрана сливками. До того була яринова салатка, прибрана мухоморами. Солодке складалося з крухого торта, перекладеного горіховою масою й мармелядкою. Торт був прибраний шуткою й нарцисами. Сирна бабка була удекорована фіялками, звичайна бабка прикрашена білою склицею й рожками. Всі прикраси робила власноручно п-ні І. Кашубинська, даючи при тому докладні пояснення, як ці декорації виконувати. Вона пояснювала таксамо спосіб роблення всіх інших страв. Присутніх на курсі було 25 осіб-Союзянок і дві американки, зацікавлені способом готування українських страв.

Після вечері відбувся реферат д-ра Крука про УПА з висвітлюванням прозірок.

Відділ призначив 10 дол. із приходу на видання куховарської книжки Ір. Кашубинської.

17 червня 1973 р. на запрошення

7 Відділу США в Акроні, Огайо, Ірина Гнатчук виголосила доповідь на Святі Батька.

Ірина Гнатчук, секретарка

33 ВІДДІЛ США ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Минулого року Відділ відсвяткував 20-літній ювілей свого існування і з тієї нагоди склав пожертву в сумі 500 дол. на пресовий фонд „Нашого Життя“.

У січні 1973 р. Відділ відсвяткував традиційну Різдвяну Зустріч із родинами. Свято відкрива голова Ольга Городиська. Отець парох церкви св. Йосафата, в залі якої відбулася ця імпреза, провів молитву й у своєму слові підкреслив вагу праці жіноцтва. Голова Окружної Ради І. Кашубинська виголосила слово, в якому захищувала молитву журналістки Віри Ке про чесноту мовчанки. Мотря Антонів, донечка членки Відділу, продеклямувала вірш Б. Лепкого. Ярослава Барнич відчитала різдвяний монтаж, Тамара Крижанівська повторила читану під час святкувань 20-літнього ювілею існування Відділу поему-саатиру д-ра Грушкевича.

В лютому членки приймали участь у Святі Героїнь, яке відзначено спільно з Укр. Золотим Хрестом. У березні відбулися загальні збори з численною участю членства. Таксамо панелі, влаштовані Окружною Радою, втішались зацікавленням членок Відділу. В квітні на ширших сходах місто-голова Стефанія Цегельська дала огляд весняної моди й розказала істо-

Світличка 33 Відділу СУА, Клівленд, Огайо. По правому боці вчителька Марія Антонів, посередині асистентка Галя Яцишин.

рію розвою моди. В травні поєднано чайний вечір із відзначенням Дня Матері. Оля Дем'янчук виголосила реферат, а Тамара Крижанівська прочитала нарис про гідну поставу матері-патріотки засудженого на смерть сина-героя. Марко Фаріон, син членки Відділу, відіграв на фортепіані в'язанку українських народніх пісень, за що дістав признання слухачів. Він зворушив присутніх, коли підійшов до мами й подарував їй квітку, яку мав заховану в кишенці на грудях.

У травні Союзнянки брали активну участь у вітаннях Верховного Архiepіскопа Йосифа Кардинала Сліпого. В червні Відділ включився у демонстрацію для відзначення роковин голоду в Україні, в липні брав участь у демонстрації Дня Поневолених Націй. Під час базару в Май Ко „Під одним прапором“, в якому 33 Відділ приймав участь, референтки А. Мачалаба й О. Фік зайнялися продажем печива й господарською сторінкою всіх імпрез. У липні влаштовано ширші сходи-пікнік у городі панства Цегельських. Веселий скеч про нового емігранта прочитала М. Грушкевич.

Відділ оплачує одну стипендію для дівчинки в Європі, одну в Бразилії. Фундаторки з-поміж членок оплачують через Відділ три стипендії в Бразилії. Відділ вплачує сталий даток на українські школи в Німеччині й Бельгії, допомагає бабусі в Чехо-Словаччині й двом жінкам в Європі. Вислано три пакки й дві коверти до Європи.

Приготовляється костюмову забаву для дітей і Різдвяний базар.

При Відділі існує вже 20-ий рік дитяча світличка. Це перша світличка в мережі СУА. Постала вона в 1954 р.

заходами тодішньої голови 33 Відділу Євгенії Дубас. Напочатку світличку ведено у вакаційний час упродовж трьох місяців кожного дня, але тому, що вона дуже подобалася дітям і батькам, її перемінено на цілорічну суботню. Зразу вона приміщувалася в публічній школі, потім у пластовому й сумівському домах, тепер приміщується знову в публічній школі разом із школою українознавства.

Першими вчительками були Ліна Камінська й Ярослава Данилевич, а Оля Німилевич була першою виховною референткою при Відділі. В дальших роках вели світличку Леся Ковальська, Люба Козбур, Стефа Демчук, Геня Фандарис, Марія Олексин, незабутня „бабця“, що довший час була душею садочка, Віра Квіт і теперішня вчителька Марія Антонів. Від 6-ти років дуже старанно опікується садочком виховна референтка Відділу Зеня Ярош. Упродовж тих довгих років через садочок перейшло біля 700 дітей, які майже всі поступили потім до школи українознавства. Учителька весь час користується матеріалами виховної референтури Централі. Кожного року в програмі світлички влаштовувано гостину св. О. Миколая, концерт у честь Т. Шевченка, День Матері. Відділ улаштовує щороку восени дитячу забаву. Цього року світличкою користувалося понад 30 дітей. При веденні садочка допомагали постійно студентки по закінченні школи українознавства. Це були: Оріся Піхурко, Віра Квіт, Ірина Сліпець, Марія Коник, а тепер другий рік Галя Яцишин.

Кожного року садочок бере участь у програмі „Ялинки“ Рідної Школи.

Ольга Городиська

69 ВІДДІЛ СУА, ЛОРЕЙН, ОГАЙО

Відділ нараховує 37 членок. Висота вкладки виносить 5 дол. річно. Відділ відбув 5 засідань Управи і 3 ширших сходи. На ширших сходах прочитано такі реферати: „Наш поклін Т. Шевченкові“, „Історія постання Свята Матері“, „Проблема щастя в Сквородні“.

Відділ брав участь у загальних зборах Окружної Ради.

Програма праці Відділу включала: вечір, присвячений В. Симоненкові, поміч УККА при влаштуванні прийняття з нагоди 22-го Січня, показ писання писанок для чужинців в Українському Народньому Домі, в американському клубі й ІМКА, організацію поїздки для цілої місцевої громади на привітання Блаженнішого, участь у маніфестації з нагоди роковин голоду в Україні, виступ танцювальної групи та підшукання української „принцеси“ на інтернаціональній фестивалі.

У пляні на майбутнє передбачено влаштування виставки мистецьких картин і картяний вечір.

СПРОСТУВАННЯ

У хроніці 1 Відділу СУА, яку поміщено в ч. 7 Нашого Життя, пропущено прізвище Наталії Хоманчук, яка теж увійшла як член у склад Окружної Ради СУА Округу Нью Йорк.

Прес. реф. М. Мотиль

ВИЯСНЕННЯ ДО ХРОНІКИ 83 ВІДІЛУ СУА, НЬО ЙОРК

У Нашому Житті ч. 7, на стор. 20, поміщено допис про світличку 83 Відділу. Допис розказує про світличку з попереднього року. В 1972-73 р. батьківський комітет при світличці очолювала Дарія Менцінська, а касиром була Оксана Стусик.

Катря Червоняк, пресова реф.

ПОДЯКА

Щиро дякуємо п-ні Марії Матківській за вишиття подушки, яку ми дали на вигравку на нашому базарі та за яку вона не прийняла ніякої винагороди. З вдячності, в її імені складаємо 20 дол. на „Фонд 500“.

Щиро дякуємо п. Колодієві та його агенції за забезпечену полісу, яку він нам пожертвував. Із цієї нагоди складаємо 10 дол. в його імені на стипендійний фонд ім. М. Когутяк.

Управа 99 Відділу СУА
Вотервліт, Н. Й.

РІЧНІ ЗБОРИ

7 ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, АКРОН, ОГАЙО

Збори відбулися 11 лютого 1973 р. Відкрила їх молитвою голова Відділу С. Іваницька. На Зборах була присутня голова Окружної Ради Ірина Кашубинська. Після відчитання протоколу з попередніх Зборів приступлено до звітів із діяльності Відділу. Після того Контр. Комісія здала звіт із контролі і запропонувала уділення абсолюторії уступаючій Управі. До нової Управи ввійшли: Сальвіна Іваницька — голова, Анна Мартинюк — заступниця, Олена Мартинюк і Анна Малий — секретарки, Дуня Журовська — касирка, Параскевія Когут — заступниця, і референтки: Параскевія Когут пресова, Анна Баран господарська, Уляна Білецька культ.-освітня, Анна Малий і Анна Корило сусп. опіка. Контр. Комісія: Стефанія Пацура, Ірина Волос, Софія Шабат і Тая Ячечко.

Збори закінчено гимном СУА.

П. Когут, прес. референтка

33 ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Звичайні Загальні Збори 33 Відділу СУА ім. Лесі Українки в Клівленді відбулися в неділю, 28 січня 1973 р.

Голова п-ні Ольга Городиська відкрила Збори молитвою. Опісля попросила членок ушанувати пам'ять покійної почесної членки 33 Відділу бл. п. Єлисавети Антонович однохвилинною мовчанкою. Відтак голова запропонувала порядок нарад, який присутні прийняли одноголосно.

Предсідницею Зборів була Євгенія Дубас, секретаркою Марта Сидір. Предсідниця попросила ще до Президії голову Окружної Ради Ірину Кашубинську.

Протокол із попередніх Заг. Зборів відчитала Ольга Демянчук.

Звіти уступаючої Управи започаткувала голова Ольга Городиська. Опісля звітували: секретарка — Ольга Демянчук, касирка — Ярослава Гергель, касирка садочка Володимира Баслядинська, культ.-освітня реф. Марія Грушкевич, виховна реф. Зеновія Ярош, організаційна реф. Леся Волошин, реф. сусп. опіки Анна Глинська, господарська реф. Олександра Мача-

лаба; мистецька реф. Іванна Яремко захворіла, тому голова поінформувала про її працю.

Звіт Контр. Комісії відчитала Віра Смаль-Стоцька, член Контр. Комісії. Після дискусії поставила вона внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі, що Збори ухвалили одноголосно.

Голова Номінаційної Комісії Марія Фаріон звітує, що Комісія пропонує, щоб на наступну каденцію залишити в більшості тих самих членок Управи. Пропонує вибрати головою Ольгу Городиську, а склад Управи такий: Євгенія Дубас, Ольга Демянчук, Іванна Вовк, Марія Адамович, Володимира Баслядинська, Зеновія Ярош, Олександра Мачалаба, Віра Квіт, Наталія Бачинська, Іванна Яремко, Ірина Стецура, Володимира Полянська, Анна Стецяк, Леся Волошин, Ольга Фік, Євгенія Гейниш, Стефа Цегельська, Стефанія Вільшанецька. Функції пані розділять між собою на першому засіданні Управи.

Контр. Комісія пані: Ярослава Гергель — голова, Дарія Сірко й Емілія Волянник — члени, Анна Глинська і Віра Смаль-Стоцька — заступниці.

Тому, що другої лісти не зголошено, предсідниця Зборів подає пропонуванням список членів Управи і Контрольної Комісії під голосування. Пропонуванням список Збори прийняли одноголосно.

Після вичерпання дальшого порядку нарад, Збори закінчено молитвою.

Марія Сидір, секретарка

49 ВІДДІЛ СУА ІМ. О. БАСАРАБ, БОФАЛО, Н. Й.

Збори відбулися 3 червня 1973 р. Їх відкрила голова п-ні М. Паньків. До Президії вибрано: п-ні Н. Стецьків — предсідницею, п-ні О. Салдит — секретаркою. Протокол із попередніх Зборів відчитала п-ні С. Гаврилюк. Звітували пані: М. Паньків — голова, С. Гаврилюк — секретарка, О. Макух — касирка і реф. сусп. опіки.

На внесення Контр. Комісії Збори уділили абсолюторію уступаючій Управі. Збори вибрали нову Управу в складі пань: М. Паньків — голова, О. Перейма — заступниця, С. Гаврилюк — секретарка, А. Макух — ка-

сірка і реф. сусп. опіки. Референтки пані Н. Стецьків — культ.-освітня й імпрезова, О. Салдит — організаційна, А. Седлярчук — господарська, О. Хомин і М. Мандзій — члени.

Контр. Комісія пані: Н. Фіглюс, М. Райца й А. Руда.

Оксана Салдит
секретарка Річних Зборів

67 ВІДДІЛ СУА, ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Річні Збори Відділу відбулися 3-го грудня 1972 р. з участю двох представниць Окружної Ради — містоголови Наді Бігун і референтки зв'язків Ліди Гладкої. Голова Відділу Анна Баралецька відкрила Збори молитвою й подала порядок нарад. Зборами проводила Ірина Шнабель, секретарювала Франя Стек. Контрольна Комісія перевірила книговодство Відділу і поставила внесок на абсолюторію. До нової Управи ввійшли пп.: Анна Баралецька — голова, Євдокія Маринович — заступниця, Франя Стек — секретарка, Анастасія Ковалюк — касирка, і референтки: Ірина Шнабель організаційна, Марія Гелета сусп. опіки, Катерина Тимків і Текля Базилевич господарські. До Контр. Комісії ввійшли: Єва Прус — голова, п-ні Мідянка й п-ні Бадак — членки.

Анна Баралецька, голова

ОСНОВУЮЧІ ЗБОРИ 75 ВІДДІЛУ СУА, ІРВІНГТОН, Н. ДЖ.

Основуючі Збори 75 Відділу відбулися 22 лютого 1973 р. з участю 11 присутніх. П-ні І. Кіндрачук привітала кандидаток до нового молодечого Відділу і пояснила його завдання та співпрацю з Окружною Радою і Централєю СУА. Від Окружної Ради були присутні на Зборах: перша містоголова П. Бігун, друга містоголова Г. Цікало й організаційна референтка Салук. До президії Зборів увійшли: І. Кіндрачук — голова, Г. Цікало — секретарка.

Голова подала присутнім коротку історію СУА та накреслила програму діяльності. Згадала також про журнал „Наше Життя“ і музей СУА в Нью Йорку. Про діяльність 18 Відділу в Пассейку звітувала Г. Цікало, К. Смородська говорила про товариський аспект СУА і про заходи 18 Відділу в Пассейку створити новий образ української жінки в американському

світі. П-ні Салук поінформувала про два молсдечі Відділи в Пассейку й у Філадельфії та пояснила деякі точки статуту. Згадала теж про Всрховного Архиепископа.

До Управи ввійшли: Ольга Понос — голова, Христя Кряк — заступниця, Галя Мандзій — касирка, Ксеня Галій — секретарка, і референтки: Марійка Смарш організаційна, Марта Куц пресова, Надя Кігічак культ.-освітня. Контр. Комісія: Зірка Боднар і Марійка Вільшинська.

Одногосло прийнято до відома статут і затверджено Управу Відділу.

Н. Бігун запропонувала вкладку у висоті 50 ц. місячно.

Ксеня Галій, секретарка

**

86 ВІДДІЛ СУА ІМ. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ, НЮАРК, Н. ДЖ.

Дата: 20 лютого 1973.

Збори відкрила молитвою голова С. Темницька. Президія: М. Кіндрачук, голова, Н. Клапшак, ескретарка. Звігували: С. Темницька, голова, Н. Німчиновська, касирка і Т. Турянська, касирка фонду книжки „Жовтий Князь“.

Контр. Комісія поставила внесок на абсолюторію уступаючій Управі.

До нової Управи ввійшли: М. Граб, голова, Н. Клапшак, заступниця, Л. Пенцак секретарка, С. Жеребецька, касирка, О. Стеранка, імпредова, К. Воловодюк, організаційна, О. Гунчак, культ.-освітня, М. Савицька, виховна, С. Темницька, сусп. опіка, А. Твардовська, пресова реф., Л. Лапичак і Г. Стецура, господарські реф., Т. Турянська, касирка „Жовтого Князя“. Контр. Комісія: М. Полянська, С. Німчановська й А. Стебелська.

А. Твардовська
пресова референтка

**

92 ВІДДІЛ СУА, МАНВІЛ, Н. ДЖ.

Дата: 11 лютого 1973.

Збори відкрила спільною молитвою голова Стефанія Гаврилук.

Звіти з діяльності Відділу зложили: Стефанія Ландвіт, Олена Рохман, Прися Яцук, Марія Демчишин і Таня Жук.

Контр. Комісія ствердила, що книги ведені в порядку і поставила внесок на признання абсолюторії уступаючій Управі.

Нова Управа: Стефанія Гаврилук, голова, Марія Гарвіст, заступниця,

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ШИКАГО, ІЛЛ.

Ділимося сумною вісткою з членством СУА, що 27 травня 1973 р. відійшла у вічність членка нашого Відділу бл. п. **Анна Гіжовська**. Народилася вона в с. Болестричі біля Перемишля. Ціле своє подружнє життя прожила на середньому півдні м. Шикаго. До нашого Відділу вступила в 1940 р. Своєю працею і жертвенністю подавала приклад іншим членкам. Була кілька років касіркою Відділу.

Полишила в смуту чоловіка Івана, дві дочки, двох синів, 14 внуків і одну правнучку. А наш 36 Відділ втратив одну із своїх найкращих членок.

Похорон відбувся 30-го травня при великій участі народу. Членки Відділу провели її в останню дорогу.

Управа 36 Відділу СУА

**

ДІТРОЙТ, МІШ.

Ділимося сумною вісткою з членством СУА, що 24 березня бж. року відійшла у вічність на 78 році свого життя **Марія Силковська** довголітня членка 23 Відд. СУА. Була вона солідною членкою і всі її любили. В похоронному заведенні зібралася численна родина приятелі та Союзянки, які провели її в останню дорогу з відзнаками. Над могилою голова 23 Відд. Марія Ясіньська виголосила прощальну промову.

Полишила у смутку дві дочки і двох синів з родинами.

Спи Дорога Союзянку, нехай земля Вашингтона буде Тобі легкою.

**

Ділимося сумною вісткою із членством СУА, що 26 червня бж. року відійшла на віки від нас на

Стефанія Ландвіт, секретарка, Олена Рохман, секретарка, Прися Яцук, організаційна реф., Таня Жук, культ.-освітня реф., Параня Матіїв реф. суспільної опіки.

Контр. Комісія: Марія Гнідь, Марія Демчишин і Олена Ясіновська.

Таня Жук

70 році життя **Ксеня Чмир**, членка за 23 Відд. СУА. Була вона спокійною і тихою вдачі, всіми люблена. Перенесла в житті важкі удари, стративши сина одинака і чоловіка, так що доживала віку одинська. Ще в молодих літах записалася до парохії св. Івана Хрестителя і була її членом аж до смерті.

Ближча і дальша родина, члени парохії та Союзянки з відзнаками стояли біля домовини, а голова 23 Відд. СУА Марія Ясіньська попрощала її на дорогу до вічності.

Полишила в смутку, сестру, швагра, братову, братанок і сестричка Федя, який помагав їй як рідний син.

Нехай земля Вашингтона буде Тобі пером!

**

Ділимося сумною вісткою із членством СУА, що 15 липня бж. року відійшла у вічність на 82 році життя бл. п. **Параскевія Пицко**, довголітня членка 23 Відділу СУА. Була вона теж членкою Апостольства Молитви при церкві Св. Івана Хрестителя. На похорони зібралася родина, приятелі і Союзянки з відзнаками, та членки Апостольства Молитви. Над могилою прощала покійну голова 23 Відділу СУА Марія Ясіньська.

Полишила у смутку три сестри з родинами в тому теж членки 23 Відділу СУА і двох братів з родинами тут, а одного в Ріднім Краю.

Спи, дорога Союзянку. Нехай американська земля буде Тобі рідною.

Управа 23 Відд. СУА

**

ГЕМТРЕМК, МІШ.

Ділимося із членством СУА сумною вісткою, що 15 серпня бж. року по довгій недузі упокоїлася в Бозі на 79 році життя членка 26 Відділу ім. Ольги Басараб — **Анна Стойко** з дому Гудусь.

Приїхала до Америки в 1911 році із села Довжанка повіт Тернопіль. Покійна була доброї вдачі працююча і жертвенна. Наложала довгі роки до СУА, а теж до Сестрицтва Непорочного Зачаття Пречистої Диви Марії. Член-

ки тих обох організацій відправили Покійну з відзнаками і прапсрами до церкви, а відтак на кладовище Монт Олівет. Там попрощала покійну голова Відділу Людвінка Борискевич. Покійна залишила двох синів з родинами і багато приятелів та знайомих.

Спи Дорога Сестро Союзянку, нехай американська земля буде Тобі пером.

Управа 26 Відд. ім. Ольги Басараб в Гемтремку

Замість квітів на могилу **Анни Стойко** зложили 10 дол. на пресовий фонд Нашого Життя

Родина Стойків

**

ДЕНВЕР, КОЛОРАДО

Дня 8 травня, коли вся природа оживає і змагає до нового життя, померла по дуже довгій і виснажливій недугі **Леся Чайковська**, наймолодша членка США маючи ледви 24 роки. Єдина дочка в родині членки **Анни Чайковської**, що овдовіла десять років тому. Вступила **Леся** рано в Союзову родину і завжди виявлялася з усіх зобов'язань до організації. Ледви закінчила школу почала працювати, щоб допомогти своїй мамі виховувати ще двох братів. Своїм чесним, добрим, побожним і скромним життям і поведінкою, з'єднала собі пошану і любов всіх, хто її знав. Довга бо понад 4-річна невилічна недуга, що виснажила її немичне тіло, не зломала сильного духа **Лесі**, вона молилася, терпіла і не нарікала.

Лежала вона в труні в народному вбранні з віночком на голові, у прекрасній вишитій сорочці, що її дбайлива мама приготувала на якусь радісну подію. Серед похоронних квітів лежала тихо, сама мов квітка, передчасно знівечена твердою рукою смерті.

Місцеве громадянство взяло дуже численну участь в похоронних відправах, та прощало її з жалем. Пам'ять про **Леся** Чайковську довго залишиться в серцях усіх, хто її знав.

Стефанія Левченко

Що може бути солодше за те, коли любить і прагне до тебе добра душа? З афоризмів Гр. Сквороди

Замість квітів

ВШАНОВУЮЧИ СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ письменниці **Ярослави Острук** — 10 дол. на прес. фонд „Нашого Життя“ пересилає

Гурток Книголюбів
13 Відділу США в Честері

Жертводавці: П. Савчак 3 дол., Л. Кий 2 дол., по 1 дол.: А. Мельник, Я. Кобрин, І. Кузик, Л. Грабова, А. Коцюба.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. **Софії Дорошенко**, членки нашого Відділу, складаємо 5 дол. на пресовий фонд **Н. Ж.**

43 Відділ США ім. **Олени Пчілки** у Філадельфії

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на могилу бл. п. **Юлії Белей**, членки 47 Відділу США в Рочестері складають 15 дол. на Стип. Фонд ім. **Марії Когутак**

Ірина Михайлюк
Михайлина Пилипець
Люба Шот, Рочестер

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжку могилу бл. п. проф. **Івана Василика** складаємо 5 дол. на пресовий фонд **Н. Ж.**, а дружині й родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

Управа і членки 57 Відділу США **Ютіка, Н. Й.**

У ПАМ'ЯТЬ спочилого бл. п. майора **Армії УНР**, лицаря **Ордену Залізного Хреста і Хреста Симона Петлюри**, **Павла Д. Калиновського** складають 79 дол. на **Запасний фонд Н. Ж.**

Членки 59 Відділу США у **Балтиморі**

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжій могилі бл. п. **Іванни Скопяк** і бл. п. **Софії Дорошенко** складаю 10 дол. на **Фонд П'ятсот.**

Лідія Бурачинська, Філадельфія

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжку могилу бл. п. д-ра **Григорія Дмитрова** зложили на стипендійний фонд для дітей у **Бразилії** по 5 дол. пані: **Люба Мурин, Євгенія Кольцо, Оріся Костинюк, Марія Крижанівська, Марія Холєвчук, Марія Омєцінська.** Разом 30 дол.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на далеку могилу бл. п. д-р **Наталії Полонської-Василенко**, визначного науковця, автора понад двісті праць з історії України — в тому числі монументального твору „Історія України“, складаємо 20 дол. на **Стипендійний фонд молоді в Бразилії.**

Відділ Союзу Українок ім. Олени Кисілевської в Нортгемі, Західня Австралія

У ПАМ'ЯТЬ померлих бл. п. **Івана Осташука** і бл. п. **Софії Дорошенко**, замість квітів на їхні могили, складаємо 20 дол. на стипендійний фонд для української молоді в **Бразилії**

Марія і Степан Микитки, Філадельфія

У ТРЕТІ РОКОВИНИ смерті нашого незабутнього батька і дідуся, бл. п. **Івана Дороти**, кол. директора **Повітського Союзу Кооператив у Жовкві**, пересилаю гроші на дві передплати на „Наше Життя“ для **незаможних українців у Бразилії.**

Єлисавета Казимира з родиною Ріджайна, Саскачеван

ДОРНШТАДТ БІЛЯ УЛЬМУ, ЗАХ. НІМЕЧЧИНА

В короткому часі відійшли у вічність дві визначні жінки, що залишили по собі замітний слід. Наш журнал присвятив їм обширні посмертні згадки, де був з'ясований їх життєвий шлях і їх незрівняні заслуги. Але мало хто знає, що вони були „бабусями“ наших Відділів. Довгі роки були ми в листовному зв'язку з ними і нашою увагою та скромними подарунками роз'яснювали їх самотність.

Дня 11 березня 1973 р. померла в захисті в **Дорнштадті** бл. п. **Харитина Пекарчук**, жінка-воїн і сестра-жалібниця **Армії Української Народної Республіки. Вічна їй Пам'ять!**

70 Відділ США, **Пассейк, Н. Дж.**

Дня 6 червня 1973 р. відійшла у вічність у **Дорнштадті** бл. п. д-р **Наталія Василенко-Полонська**, декан історичного факультету **УВУ**, авторка цінних історичних праць. **Вічна їй Пам'ять!**

47 Відділ США ім. **Лесі Українки** **Рочестер, Н. Й.**

ВП. ПЕРЕДПЛАТНИКИ!

ПРОСИМО ПРОВІРИТИ БІЛЯ ВАШОЇ АДРЕСИ ДАТУ, ДО ЯКОЇ ВИ ВПЛАТИЛИ ПЕРЕДПЛАТУ. ПЕРЕСИЛАЙТЕ СВОЄЧАСНО ПЕРЕДПЛАТУ, ЦЕ ЗАОЩАДИТЬ АДМІНІСТРАЦІ ДОДАТКОВИХ КОШТІВ І ТРУДУ. ДЯКУЄМО.

АДМІНІСТРАЦІ НАШОГО ЖИТТЯ

ЮВІЛЕЙНИЙ ДАР

Вшанування ювілею СФУЖО відбудеться не тільки при допомозі Днів СФУЖО, статей чи закликів. Це безумовно конечне, щоб усвідомити собі напрямні і значення цієї установи. Але годиться також реальним вчинком засвідчити наше признання. Це зробить ювілейний дар, внесений складовими організаціями і проводом СФУЖО.

Таку думку піддала голова Стефанія Савчук на засіданні Гол. Управи СФУЖО 16 вересня 1973 р. у Філядельфії. Це підхопили живо присутні членки Гол. Управи. На іншому місці подаємо список жертводавців, що зложили того дня 125 дол. Постановили звернутись із такою ж заохотою до інших членів Гол. Управи. А головне — просити складові організації пожертвувати цей ювілейний дар.

Це буде великою підтримкою для починів СФУЖО. Ми вже згадували про видання монографії Анни Ярославни, королеви Франції. Участь представниці СФУЖО у Конгресі Міжнар. Жін. Союзу в Нью-Делі, Індія (1—14 листопада 1973 р.) — також коштовний крок. З тим пов'язане видання англійської летючки про СФУЖО, що буде інформувати чужинський жіночий світ про нас.

Рівночасно розпочинаємо ювілейну кампанію „цеголок“. П'ятидолларові цеголки, виконані за мистецьким проектом Мушки Стефанишин, вже розсилаємо. Вони йдуть з відповідним супровідним листом до членів української громади, чоловіків і жінок. Вперше звертаємо до широкого загалу за признанням і допомогою. Вважаємо, що наш 25-літній шлях і його осяги дають нам право на це домагання.

Наше 25-ліття

В ювілею нашої Федерації ми відзначаємо ще одну дату. Без великих слів і похвал хочеться згадати факт, що наша сторінка „Вісті СФУЖО“ теж завершує своє 25-ліття.

Весною 1949 р. появилася вона перший раз у журналі „Наше Життя“. На великому форматі тодішнього часопису появилася передова за підписом Олени Кисілевської, першої голови СФУЖО. Це було „Слово до нашого жіноцтва, об'єднаного у СФУЖО“. Другу статтю написала Людмила Івченко на тему „Українка в сім'ї інших жінок“. Словами тодішніх наших провідниць розпочалося це діло.

І так розгорталася праця СФУЖО на сторінках „Вістей“. Довгими роками це був єдиний друкований голос Федерації, що досягав складові організації. У „Вістях“ появилася актуальні гасла СФУЖО, обговорювались громадські події, що заторкували жіноцтво, подавались силуетки діючих громадських діячок і посмертні згадки про тих, що відійшли. Простір „Вістей“ був невеликий і доводилось, його вміло використовувати.

Найбільшу прислугу виконали „Вісті СФУЖО“ для Літературного Конкурсу Марусі Бек. З хвилиною його проголошення у 1959 р. всі 15 Конкурсів перейшли через цю сторінку і заохочували жіноцтво до писання. „Вісті СФУЖО“ спільно з „Жіночим Світом“ спопуляризували цей Конкурс і осягнули цілу низку добрих літературних творів. Із них користали обидва жіночі журнали згідно з наміром фундаторки.

Коли потім з ініціативи д-р Софії Парфанович створено Конкурс

Перекладів, як додаток до першого Конкурсу, то його перебіг теж проходив через „Вісті СФУЖО“.

У 1967 р. виринула думка — видавати Вісті СФУЖО двічі в році англійською мовою. Це мало послужити інформацією про наше жіноцтво серед чужих жіночих організацій. І справді кілька літ ці англійські „Вісті“ друкувались окремо у збільшеному накладі і розсилались по цілому світі.

І коли в 1964 р. став виходити Бюлетень „Українка у світі“ під редакцією Ірини Пеленської, то „Вісті СФУЖО“ перебрали інше завдання. Тоді коли „Українка у світі“ розглядає напрямні СФУЖО, а то й шлях цілого українського жіночого руху, „Вісті СФУЖО“ подають короткі вістки, в яких містяться, як і давніше — гасла і події на терені скл. організацій.

З нагоди цього 25-ліття треба згадати й людей, що двигали це діло. Першою редакторкою „Вістей СФУЖО“ була Людмила Коваленко-Івченко, яка тоді свіжо прибула з Європи. Коли вона переїхала до Нью Йорку на постійний побут, то якийсь час провадила їх Олена Лотоцька, тодішня містоголова СФУЖО. А від 1951 р. провадить Вісті СФУЖО Лідія Бурчинська, теперішня містоголова СФУЖО. Англійські числа редагувала Олена Процюк, референтка зв'язків, при співпраці Катерини Луцишин.

Та найбільше признання і подяка належить за те Гол. Управі СУА і журналові „Наше Життя“. Даючи безплатно в користування Управі СФУЖО дві сторінки (перед тим було їх три, а в англійських „Вістях“ чотири) оцим

П-ні Ярослава Зорич,
голова Організації Українок Канади
ім. Ольги Басараб

Mrs. Yaroslava Zorych, President of
Ukrainian Women's Organization
(O. Basarab) in Canada

На 28-ій Конвенції Організації Українок Канади ім. Ольги Басараб вибрано головою п-ні Ярославу Зорич. Це була довголітня працівниця організації, що набрала досвіду на різних постах у Гол. Управі. Отже її вибір — по головуванні п-ні Стефанії Савчук, теперішньої голови СФУЖО — не був несподіванкою.

Ярослава Зорич походить із Мостиськ у Галичині, де народилась у родині Хом'яків. Середню освіту придбала в Перемишлі, Педагогічний Інститут закінчила в Кракові. Почала вчителювати. Під час 2-ої світової війни одружилась з Богданом Зоричем. Господь Бог поблагословив подружжя двома донечками — Христіною і Квіткою. Ярослава Зорич віддалась їх вихованню, що було дуже трудним завданням в умовах війни і великої мандрівки. Та все ж знаходила час займатися Пластом, проживаючи в таборах.

Прибувши до Канади, Ярослава Зорич негайно вступила до Відділу ОУК у Вінніпегу, де родина замешкала. Початкові умовини життя в новій

давали великий вклад в розбудову СФУЖО. Двадцять п'ять літ служила нам ця база для розбудови й інформацій і їй завдячуємо дуже багато.

Відзначаючи цю річницю хочемо підкреслити цю заслугу в ній — Союзу Українок Америки.

25-та КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

У днях 1 і 2 вересня 1973 р. відбулась на оселі О. Ольжича в Лігайтоні 25-та Конвенція УЗХ. Першого дня Гол. Управа складала свій звіт, завершений панелем на тему „Наші осяги й зобов'язання“. У панелі взяли участь — Валентина Мушинська, д-р Софія Карпінська і Раїса Куделя. Увечері того дня відбувся бенкет, на якому представниця СФУЖО п-ні Лідія Дяченко виголосила обширний привіт. У мистецькій програмі відчитано вірші Михайла Осадчого (деклямувала А. Мушинська) і гумореску Лідії Белендюк. День закінчився забавою під звуки оркестри „Дніпро“.

Другого дня відбулись вибори. Конвенція перевибрала головою п-ні Марію Квітковську. Заступницями стали пп. Павлина Різник, Анна Левчук і Ірина Варивода, секретаркою п-ні Валентина Мушинська, касиркою п-ні Катерина Описьків. До Орг. Комітету ввійшли пп.: Марія Гром'як, Е. Єстшембська, Маруся Попович, Володимира Кавка, Альбіна Чаповська, Бронислава Скорупська. Референтури обняли — д-р Софія Карпінська і д-р Галина Лашенко культ.-освітню, пп. Оксана Генгалю і Михайлина Величко виховну, пп. Наталія Іванів і Дарія Бойдуник сусп. опіки, пп. Лідія Белендюк і Валентина Мушинська пресову, п-ні Стефанія Семенген — Фонд Олени Теліги, пп. Ганна Черинь і д-р Галина Лашенко видавничу, пп-а Адріяна Мушинська — зв'язкова із „Заревом“. Вільними членами стали пп.: Анна Кузик, Міра Повх, Раїса Куделя, Ольга Андрейко, Тетяна Мойсюк і Тетяна Кузик. До Контр. Комісії ввійшли пп.: Анна Наконечна, Розалія Григорко, Левка Крупка, Марія Варварів, Надія Демидович і М. Кальниченко.

країні не давали багато часу на громадську працю. Але ідейні напрямні Організації Українок Канади відповідали їй. Коли родина переселилась до Торонто, а діти попідростали, тоді Ярослава Зорич могла більше часу присвятити цій роботі.

Тому зрозуміло, що могла очолити її. Під її проводом Організація Українок Канади йде тим самим шляхом, що й досі, а в черговому році готується гідно зустріти 50-ті роковини своєї патронки Ольги Басараб.

Дочка п-ва Зоричів, Квітка, є диригенткою жіночого хору „Веснівка“.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 12 квітня 1973 р. поховано на українському цвинтарі в Бавид Бруку пані-матку Галину Варварів. Похорон відбувся дуже врочисто, як годилось для громадської діячки і дружини священика. Її поховали побіч чоловіка о. протопресвітера Василя.

Бл. п. Галина Варварів народилась у Києві. Одружившись з о. Василем Варваровом, проживала на Волині, де працювала, як учителька. У неї був живий громадський змісл і його проявляла вона в Союзі Українок Волині. А в часі німецької окупації спільно з незабутньою Харитею Кононенко опікувалась полоненими. Велика мандрівка перевела родину Варварових через Криницю до Німеччини. Тут Галина Варварів включилась у працю Об'єднання Українських Жінок і причинилась до багатьох починів організації. Прибувши до ЗСА проживала у Вашингтоні. При її співпраці поставила Жіноча Секція при Об'єднанні Українців Вашингтону. А коли в 1961 році заснувалось Об'єднання Українських Православних Сестрицтв, то багато праці вложила в оформлення статуту і розвитку організації.

У бл. п. Галини Варварів був і літературний хист. Вона залюбки писала сценічні картини для дітей, як „Лісову байку“ і „Свят-Вечір на Волині“, що їх і тепер ставлять на сцені.

З великим жалем попрощало зорганізоване жіноцтво цю видатну громадську діячку.

Р е д а к ц і я

XIV. ЛІТ. КОНКУРС СФУЖО

З незалежних від нас причин ще не відбулось вирішне засідання Жюрі цього Конкурсу. Пригадуємо, що його темою була незабутня зустріч із замітною людиною. Наспіло разом 15 дописів.

Сподіємось, що вже в черговому числі зможемо подати вислід XIV. Конкурсу СФУЖО.

Комітет Літературної Нагороди

НА ЮВІЛЕЙНИЙ ДАР СФУЖО

Дня 16 вересня 1973 р. зложили на Ювілейний Дар такі членки Головної Управи СФУЖО:

По 25 дол. пп.: Стефанія Савчук, голова, Олена Прошок, референтка зв'язків, Володимира Ценко, секретарка, Олександра Селепина, член Управи, Лідія Дяченко, голова Комісії Професіоналісток. Щире спасибі!

ПОЖЕРТВА

П-ні Лідія Дяченко, голова Комісії Професіоналісток, відмовилась прийняти кошти дороги на нараду в справі професіоналісток до Торонто, що відбулась 9 червня 1973 р. Суму 75 дол., що належалась їй, зложила на Орг. Фонд СФУЖО. Широ дякуємо!

З нагоди Срібного Ювілею Світової Федерації Українських Жіночих Організацій — і для відмічення 7 літнього існування гуртка Книголюбів у Нью Йорку — пересилаємо суму 25 дол. на потреби СФУЖО.

**Оксана Рак, голова
Ірина Крамарчук, секретар
Нуся Гореча, скарбник**

ЮВІЛЕЙНІ ЦЕГОЛКИ СФУЖО

Ювілей 25-ліття повинен не тільки дати вислід праці СФУЖО, але й скрипити її матеріально. Для тієї цілі Головна Управа постановила видати ювілейні цеголки для розпродажі між громадянством. — Цеголки запроєктувала молода мисткиня Мушка Стефанишин із Філядельфії. Довкруги сплетених земних півкуль (гл. обгортка „Українки в Світі“), обведених квітчастим орнаментом, розміщено напис „25-ліття“ і гасло СФУЖО „Об'єднані до мети“.

Ціна цеголки — 5 доларів. Незабаром розішлемо цеголки на різні адреси наших громадян із проханням — підтримати цим датком СФУЖО в часі її ювілею.

ПОЖЕРТВИ

В останньому часі вплинули від наших членок-прихильниць:

На Орг. Фонд — Іванна Левицька, Монреаль 3.84 дол., Парохія св. Михайла, Монреаль 3.05 дол., Стефанія Крохмалюк 1 дол.

На Ювілейний Фонд — Дарія Нагніт, Торонто 8.00 дол.

На Фонд Оборони України — Укр. Нац. Кред. Спілка 25.00 дол.

КОМПЛЕТ

„Громадянки“

(4 числа)

можна замовити
за оплатою 1 дол.
у канцелярії СФУЖО
4936 N. 13th St.
Philadelphia, Pa. 19141

Відгуки

Дорога Пані Редактор!

По правді, мені немає що відповідати п-ні Л. Дончук. Як видно з її „відгуків“, вона не слідувала за дискусією про фемінізм, тож багато чого в моєму листі їй виглядає неясне. Вона теж зовсім неправильно інтерпретує мої думки та виводить фальшиві висновки. Але, щоб заспокоїти Ваші, Пані Редактор, сподівання, — відповідаю:

1. Якщо я є проти метод „Просвіти“ з XIX віку, то це ще не означає, що я не признаю заслуг минулого, чи заперечую його здобутки. Я не відбираю „Просвіті“ її великих досягів для українського народу — навпаки, як кожен українець, ставлюся з великою пошаною і повним признанням до її заслуг і метод праці.

Але все в свій час! Коли мій прадід збирав неписьменних селян у своїй хаті, яка була першою читальнею, і читав їм часописи і книжечки „Просвіти“, то мій дід провадив уже курси для неписьменних і клав основи під бібліотеку, а мій батько влаштував змагання в читанні книжок, організував гурток „Сільського Господаря“, кооперативу, руханкові товариства тощо. Пані Одежинська й її покоління горіло вже ідеями Лесі Українки, Шевченка, Франка й ін., та ділом, а то й власним життям старалися досягнути „остаточну мету для власного народу“.

Чи побіч „своєї правди в своїй хаті“ є ще якась друга остаточна мета для народу?!

Трохи мені дивно, що для п-ні Дончук це виглядає неясно! Коли ще мій прадід їздив волами, а дід кінями, то для нас уже й літаки виглядають інколи заповільні. Таж космічна доба є вже дійсністю, не тільки модним кличем!

Так само й методи голосного, збірного читання були добрі в XIX столітті, але дуже сумніваюся, чи нині молода жінка, яка або вчиться, або працює, або опікується малими дітьми, зможе за одну чи дві години читання в світлиці досягнути те, на що був призначений її дитячий і молодечий вік. Американці вже влаштовують курси швидкого читання, а ми ще хочемо дорослих жінок **заохочувати** до читання рідної книжки! Мені воно виглядає так, як армія узброєна крісами проти модерних танків і літаків. І ще раз повторюю, що я не

відкидаю минулого, але пригадую засаду: Хто стоїть на місці, той остається позаду!

2. Чому в моєму твердженні „нові досліди педагогії пропонують самостійне навчання дітей у перших роках народньої школи“ — п-ні Дончук добачує, нібито я проти всяких гуртків і організацій. Це зовсім довільний і неправильний висновок. Я ж не виступаю проти організування гуртків молоді, шкіл українознавства і т. п. Навпаки! Вважаю, що вони конечні. Самостійне навчання дітей у школі є в стадії експериментування і то не тільки в Америці, але і в Європі. Про це багато пишуть як у фаховій, так і в щоденній пресі. Експериментують від далекоїдучих скрайностей (у Західній Німеччині) до вже випробуваних метод садочків Монтесорі, які тепер здобувають щораз то більшу популярність в Америці. Побіч нових модерних шкіл, де вчитель є тільки опікуном, а діти, маючи всі посібники, вибирають собі предмети, які їх цікавлять, чимраз більше поширюється по старих школах система „відкритого коридору“. Вона дає можливість дитині переходити до вищої класи та брати участь у праці, яка її цікавить. А це знову ж один крок далі, бо досі й так у поодиноких класах ділили дітей на відділи більше й менше здібних і добирали для них матеріал.

Уважаю, що тут уже є перехід від самостійного до індивідуального. В дійсності всяка наука є індивідуальним засвоєнням знання і від даної індивідуальності залежить, наскільки вона засвоїть собі знання та як його сприйме.

Тож мені неясно, чому шановній моїй опонентці слово „індивідуальний“ таке зловіще. Ті, що в чужому марно поринають, напевно не є індивідуальностями!

А втім, чи не треба нам тут за океаном трохи балансувати „штамповану масовість“ на рідних землях?

Остаточно все ж таки нас із п-єю Дончук еднає те, що обидві йдемо до тієї самої цілі — добра нашого народу, хоч може й трохи різними дорогами.

Вибачте, Пані Редактор, що забрала забагато місця, але може м'ячик нашої дискусії заверне з бічної дороги і знову покотиться правильним грищем.

Широ здоровлю

Кандидатка на бабусю

ВИШИВКА В НАШІЙ ЦЕРКВІ

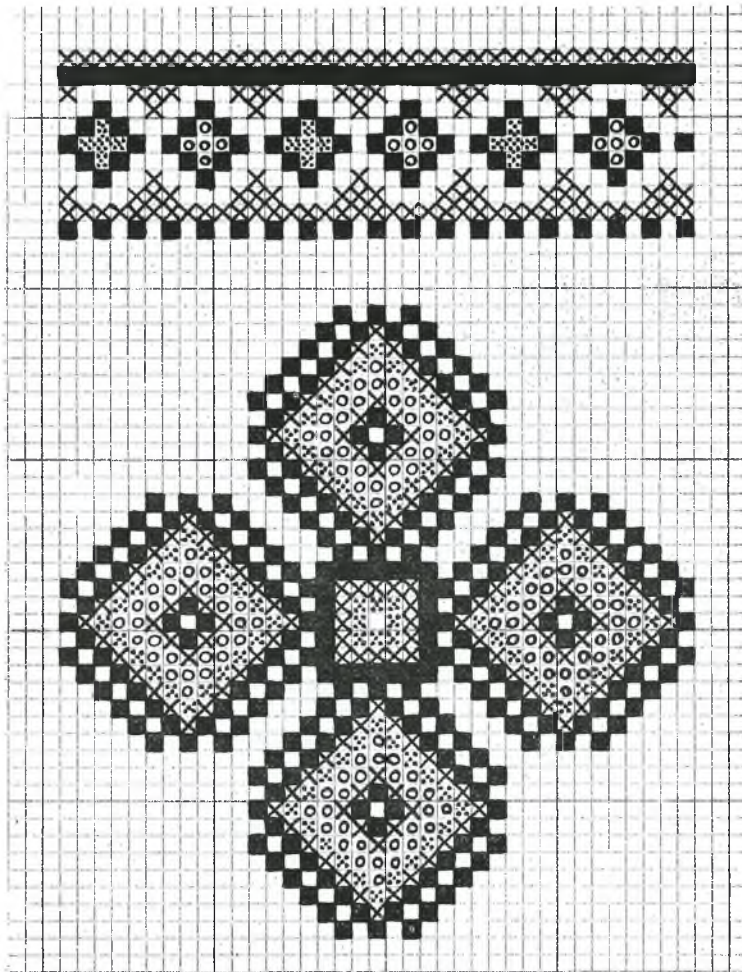
Ми розпочали серію проєктів у ч. 6 Н. Ж. згадкою про те, як вдячно можемо прикрасити народними зобрами нашу церкву. Рушник під Євангеліє може стати початком. А другою спробою може бути епітрахиль.

ЕПІТРАХИЛЬ

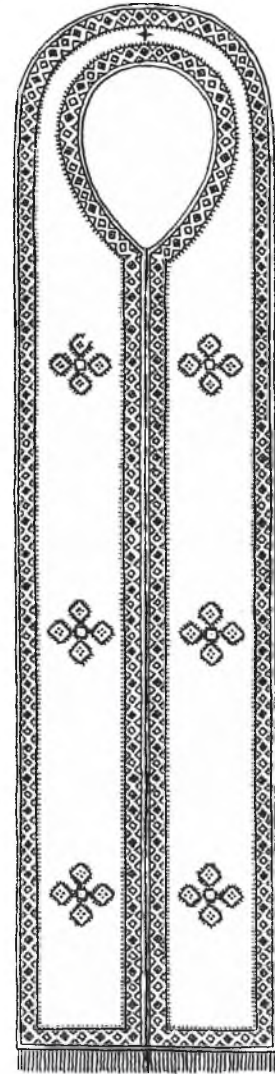
Крій і матеріал. Викрійка епітрахилі складається з двох довгих смуг матеріалу. На горішньому кінці є виріз на шию і заокруглене викінчення.

Долішній кінець прямокутний. Як матеріал може послужити біла або кремова панамка.

Вишивка. Епітрахиль обведений тяглим узором, що є виконаний на вузькій смужці панамки. Цю борту треба нашити на краю епітрахилі, при чому звертати особливу увагу на заокруглення вирізу і спини. Витягнути в панамі нитку і легко стягнути борту. Накладання борти в тих місцях вимагає особливої зручності.

Взір до епітрахилі
Design for the church vestment

Вишиваний епітрахиль
Embroidered church vestment
Рисувала Марійка Винницька

На полях епітрахилі приміщені три парні хрести. Треба точно виміряти відступ, як їх розмістити. Маленький хрестик уміщений на спині.

Долішній кінець епітрахилі викінчується шовковими тороками, що їх можна дістати в крамниці з церковним приладдям. Цілий епітрахиль підшивається шовковою підшивкою. Найкраще підібрати колір підшивки

Мова тут про свіжий, білий, ков'язний сир, якого так багато вживається у нас до виробу вареників, пирогів, налисників, млинців, та цілого ряду інших перших страв, як також і солодких страв і пампушків.

Сир незвичайно здоровий складник нашого харчування. Рекомендують його їсти при різних хворобах — а також мусить він бути включений в харч дітей і молоді. Ось і кілька приписів:

Бабка з сиру і рижу

- 1 горнятка рижу
 - 2½ горнятка води
 - 1 чайна ложечка солі
 - ½ ф. протертого крізь сито сиру
 - 1 ложка масла
 - 1 ложка цукру
 - 2 яйця (поділені)
- Можна ¼ горнятка родзинок

Риж варимо з водою і сіллю до готовості. — Жовтка розтираємо з цукром і маслом, вимішуємо з сиrom, додаємо риж і родзинки, вкінці білки.

Всю масу викладаємо в посуду, змащену маслом та випікаємо 1 годину при темп. 350 ст. Ф. Подаємо зі сметаною.

Бабка з сиру з картоплею

- 1 ф. картоплі
 - 6 унц. протертого сиру
 - 3 яйця
- сіль до смаку і перець

Сиру картоплю натираємо на терці і видушуємо сік, до неї додаємо сир, яйця, сіль, перець. Вимішуємо.

Накладаємо на лист (13" x 9"),

до кольору вишивки — червоний або золотисто-жовтий.

Проект епітрахія і виконання — кооп. „Базар“ у Філадельфії.

Хрестиковий взір

Вишивка для епітрахія виконана в красках: чорна ■■ ч. 310, червона х х ч. 321, жовта о о ч. 742, зелена ... ч. 905.

змащений грубо маслом та випікаємо в печі до готовості (темп. 350 ст. Ф.).

Подаємо з маслом і сметаною.

Сирники з картоплею (смажені)

- 12 унц. картоплі (зварити)
 - 12 унц. сиру, протертого на ситі
 - 3 яйця
 - 3 ложки борошна (муки)
- сіль і перець

Протерту картоплю змішуємо з іншими складниками — виробляємо сирники (палайнички), обкачуємо в борошні та смажимо на олії (сливі) або свіжому маслі.

Подаємо зі сметаною або добрим помідоровим соусом.

Галушки із сиру

- 1 ф. сиру
- 3 яйця
- 1 ложка цукру
- ½ горнятка борошна (муки)
- ½ горнятка масла
- 2 ложки тертих сухариків

Сир протираємо через сито, додаємо цукор, одну третину масла, жовтки і сіль до смаку. Все це розбиваємо, а вкінці додаємо шум із білків.

На стільниці розкачуємо довгу смугу завтовшки ½ інча, нарізуємо галушки у вигляді ромбів і варимо 12 хв. у підсоленій воді. Подаємо з сухариками, смаженими у маслі.

Сирно-яблучна бабка

- 1 ф. сиру
 - 1 ф. яблук
 - 2 яйця
 - ½ горнятка цукру
 - ¼ горнятка мелених сухариків
- масло

Протертий сир змішуємо з сухарями, цукром, жовтками, натертими на терці яблуками, додаємо вбиті білки та викладаємо у форму, змащену маслом та обсипану сухарями. Форму вставляємо у більшу посуду з водою і варимо около 45 хвилин до готовості.

Подаємо з малиновим сиропом.

Малай з сиrom

- 4 унц. кукурудзяного борошна
 - 5½ унц. перетертого крізь сито сиру
 - ¼ горнятка (без однієї ложки) цукру
 - 4 яєць (поділених)
 - ½ горнятка сметани
- цитриновий запах

Жовтки розтираємо з цукром, додаємо сир, сметану, запах і решті борошно. Все разом старанно вимішуємо і залишаємо на 30 хвилин. Потім масу вимішуємо з шумом та накладаємо у змащену і обсипану сухарями форму, — печемо у печі 400 ст. Ф. около години.

Пампушки з сиrom

- 1 ф. сиру, протертого крізь сито
 - 4 цілі яйця
 - 1 горнятка цукру
 - 1 ложка руму (або іншого алькоголю)
 - 2½ горнятка борошна
 - 1 ложечка соди (поташу)
- запах, рожа смажена або мармеляда

Все разом добре замісити. Руки змастити товщом, виробляти невеликі кульки, завиваючи в середину смажену рожу. Смажимо на горячому товщі до готовості.

КУХОВАРСЬКІ НАЗВИ

на букву Т

Тризна, поминки — поминальний обід.

Тріска́, **дорш**, — риба з роду вахнюватих (cod fish).

Тростіновий цукор — цукор, що видобувається зі стебел рослини, тростини цукрової. (Cane sugar).

Трунок — алькогольний напій.

Трускавки, дивись — **полуніці**.

Труфля, трюфель — ароматичний, їстівний гриб, що росте під землею.

Тунець — морська риба род. макрелевих, tuna fish.

Туленик — рід печива.

Тургун, дивись: **острогін**.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У ч. 1 Н. Ж. в відділі Куховарські назви помилково надруковано гасло „Татарська підлива“. Повинно бути Тартарська підлива.

Тартар(на) кислота — винна кислота — очищена винно-кисла сіль. Cream of tartar. **Н. Ч.**

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXX.

OCTOBER, 1973

No. 9

Zoya Kohut

MAN

Do not ask
Why you have been born.
What's your cross —
Better do not tell.
Smallest part
Of unknown heaven,
Smallest part
Of unknown hell . . .

Don't try hard
To convince the others,
That your life
Is your life alone.
Smallest part
Of all, that is present,
Smallest part
Of all, that is gone . . .

Don't complain,
That all things will perish,
That there's no aim
In the well trod road.
Smallest part
Of imprudent beings,
Smallest part
Of eternal God!

ZOYA KOHUT

Zoya Kohut is a poet whose satirical verses have been appearing, for several years, in the publication "Lys Mykyta." Her verses, although pin-pointing the shortcomings of our Community, are not cruel and painful but rather gentle.

This summer Zoya Kohut, accompanied by the actress Irene Zaleska, came to the United States with a program titled "Hello Ukrainian America." They have appeared in many cities including New York. At the opening of the UNWLA New York Center they presented a satirical dialogue called "Fate" in which we Ukrainians blame every failure on "fate" and at the same time don't know what we should expect from it. The program was very warmly re-

Let's Communicate

(From OUR LIFE September, 1963)

EDITOR'S NOTE — We are re-printing this 1963 article in its entirety because the problem of "communication" was raised once more at the two Bilingual Branches Conferences in New Jersey and Ohio which took place in September 1973. Communication is a "two-way street" and it isn't enough for branch representatives to express opinions at meetings. These opinions and ideas should be written and submitted for others to read and react to. The suggestions in this article are as valid today as they were 10 years ago.

*

In the June issue of Our Life, our Organization Chairman, Mrs. Mary Dushnyck gave a survey of the activity of English-speaking UNWLA Branches. We

learned what were the achievements of the seven Chapters, founded and led by American-born members of UNWLA.

We can be proud of it. Each of these Branches has its field of activity and achievements. Some of them have even pioneered in looking for new ways and ideas. The folk art projects of Branch 37 and 53, the musicals and raffles of Branch 72, the Easter egg demonstrations of Branch 60 and the Embroidered Fashion Show of Branch 53 evidence this.

It is fine proof of the efforts of socially-minded workers in our Branches. They are growing in ideas and experience and are attracting other members by their work. We are progressing as stated by Mrs. Mary Dushnyck in her article, in furthering the aims and purposes of UNWLA and are looking forward to an increasingly active future.

To this Organization Chairman's voice the Editorial Board is now adding its request. It is not as satisfied as she, especially with its news service, in the previous year. In 1962-63 several Branches reported more frequently and thanks to their readiness we could give more news about their work. We are specially obliged to Mrs. Anastasia Volker, Mrs. Mary Dushnyck, Mrs. Myrtle Slaby, Mrs. Alexandra Riznyk and Mrs. Mary Suchorsky for their frequent and full reports and their encouraging spirit in the news.

However, there are Branches without any report, in the previous year. This is indeed sad. We know they were active during this time and have excellent workers. But they did not care to

ceived by the Soyuzanky present.

Zoya Kohut is of an old Kozak family of Sumy nr. Kharkiw. For many years she and her mother lived in Kazakhstan to be with her father who had been exiled by the Soviet regime. She now lives in Australia with her husband.

Her serious Ukrainian poetry is being translated by the Australian poet Morrison for inclusion in an anthology of Ukrainian Australian poets. She has written some poems in English, one of which we are presenting in this issue.

Her tour of the United States is meeting with great success due to her sincere, direct manner and her deep and witty impressions of human character.

report; and thus did not appear in the pages of Our Life. We regret this: for we need each other.

We are hopeful of a change. We wish to enlarge the contact with our Branches and to increase our reporting service. It is not a matter of reporting big events only. We like having reports of Annual Meetings, the Board and its officers, but we would also like reports about the monthly meetings. At these meetings there are interesting topics and discussions and if we were furnished with a report of them could well be helpful and inspiring to distant Branches.

What women living out in "Podunk" some lonely, little hamlet, far from thriving communities would not welcome reading a detailed description from some Branch, like the Detroit Branch about that so fascinating and tantalizing Old World Market at the International Institute? These ladies might have something to send to it, for exhibit or possible sale.

And why was the student who toured Russia not encouraged to send her account of it, with pictures to Our Life? And why was not a copy of the Detroit Branch member's study of the "philosophy of Communism" not sent in for entire publication — or excerpts of it, with pictures to Our Life? Nine tenths of our planet's population are "arm chair travelers," longing for reports from far places. Such things as these and of course all the undertakings of any Branch are of universal interest to women, wherever they live. We learn to know each other by our endeavors. And were more descriptive and specific accounts of Branch activities made it is likely, due to the law of counteraction, it would result in an upsurge of ideas from all Branches.

We are often called upon to increase the English pages of Our Life. But we do not hear what should be its contents, its columns. Which one is interesting our readers? Do they want articles about the Ukrainian cultural heritage? Do they wish to

UKRAINIAN COMMUNITY LEADER JOINS ACTION IN DETROIT

(Release from Office of Public Affairs, Chicago, Illinois)

Anastasia Volker, well-known Ukrainian community leader and a national officer of the Ukrainian National Women's League of America (UNWLA), has joined ACTION as a VISTA (Volunteers in Service to America) Volunteer. She has been assigned to Project Senior Ethnic Find (P.S.E.F.) in Detroit, Mich.

Upon completion of her training in Chicago Mrs. Volker be-

came the fifth Ukrainian to become a VISTA assigned to Project Senior Ethnic Find in Region V. Three Ukrainians are currently serving in the Chicago P.S.E.F. and one is assigned to the Cleveland, Ohio P.S.E.F.

His jurisdiction includes the states of Illinois, Indiana, Michigan, Ohio, Minnesota and Wisconsin. This unique and innovative VISTA project helps non-English speaking senior citizens who have heretofore been forgotten and neglected. Bi-lingual volunteers, such as Mrs. Volker, provide valuable and needed assistance in such vital areas as housing, medical care, and nutrition.

Born in Ukraine, Mrs. Volker emigrated to America at the age of eight settling with her parents in Wisconsin. Later she

Mrs. Anastasia Volker is shown with Myron B. Kuropas, Regional Director for ACTION.

Містоголова СУА Анастазія Вокер з директором Акції — Округа Дітройт

came the fifth Ukrainian to become a VISTA assigned to Project Senior Ethnic Find in Region V. Three Ukrainians are currently serving in the Chicago P.S.E.F. and one is assigned to the Cleveland, Ohio P.S.E.F.

Project Senior Ethnic Find was the idea of Myron B. Kuropas, Regional Director for AC-

get acquainted with Ukrainian life in the USA? Do they appreciate practical advice as to decorating their home, or Ukrainian cookery?

All this is called — contact with readers. It is this vivid stream which links each magazine with its readers and vice versa. It is this stream which makes our work worth while and depreciates it if does not exist.

Let's communicate then. Let's become a large unity-minded family of UNWLA members who are striving for the same goal and working in the same organization. The English pages of Our Life are our link and our platform. Let us use them the best way we can.

moved to Minneapolis and still later to Chicago where she was one of the founding members of the Ukrainian Youth League of North America (UYLNA) in 1933. She finally settled in Detroit where she resides with her husband.

Coming out of retirement Mrs. Volker is looking forward to her service with VISTA as an advocate serving senior citizens in Detroit's Ukrainian community. "Our community needs to respond to our older generation in the same way we are responding to our younger generation," stated Mrs. Volker. "Our elderly are a neglected human resource that needs our assistance so that they can continue to remain independent and productive," she added.

VISTA is one part of ACTION the federal citizens service corps. Other ACTION programs are the Peace Corps, Foster Grandparent Program, Service Corps of Retired Executives (SCORE), Active Corps of Executives (ACE) and University Year of ACTION.

BRANCH 60, CLEVELAND — A BUSY SEASON

Branch 60 started 1973 with a potluck Sviat Vechir in January — each member prepared one dish for the joint supper. This was also the month of the biennial installation of their officers. February workshops on making candles with jars, lilies from egg cartons and rose-in-brandy snifter decor pieces, were conducted by Anne Bobula, Eleanor Sovchik and Dorothy Everett. Irene Kashubynska, past president of Cleveland and Regional Council, demonstrated paska baking and other Easter food preparation in March. A Mother and Daughter supper was the April attraction. A Social Hour in May was also used for a discussion of Branch 60's hostessing a conference for English speaking branches. In June, in addition to selling Ukrainian food at a Parma Fair, the members had a perohy making workshop.

Branch 60 ended its '72-'73 season with a swim party in July at which time they also voted to undertake the Conference. During this busy active season the members of the Branch took part in local fairs and bazaars, Regional meetings, Ukrainian Community programs and demonstrated pysanka making at local schools and fairs. Branch 60 further demonstrated the feeling of belonging to one "family" — the UNWLA — by holding a Ukrainian Christmas Boutique in December 1972, jointly with Branches 19 and 33. The Press and Publicity Chairman of Br. 60 keeps very busy getting all these interesting activities into the local press.

OUR COVER

This is the 100th Anniversary of the birth of Salomea Krushelnytska. Her photograph on this cover is an introduction to the articles about this great opera star which will appear in the next issue. But the photo tells us a great deal.

The style of her dress and

coiffure, and the furnishings tell us this was the turn of the century even without looking at the other side of the photograph which has the date 19/1/1905.

Although this was at the very pinnacle of her operatic career when she was adored by such musical greats as Puccini and Toscanini, she took every opportunity to sing Ukrainian songs. The owner of the photograph, a close personal friend, tells of the sensation caused by Krushelnytska's encore singing of a Ukrainian folksong in the style and manner of an ordinary village peasant woman. Her ability to adjust and adapt her vocal and interpretive talents to the particular musical material was the wonder of her time. That encore presentation of a simple folk song as an untrained singer would do it, was also proof of her undying love for her people and heritage which remained unspoiled and undiminished by the accolades of the musical world.

EMBROIDERIES FOR THE CHURCH (See p. 23)

Our series on embroideries for the church began in the No. 6 issue with a Ukrainian folk motif to be embroidered on a scarf used under the Gospel on the altar.

Another article that can be embroidered in cross stitch is the "epitrahil" or stole which is always worn by a priest in the performance of his ministry. The "epitrahil" can be made of 2 long pieces of white or beige "panama" cloth sewn together lengthwise, with an opening at the top for the head and rounded across the shoulders.

The narrow cross stitched design, which is also done on a strip of "panama" cloth, is sewn on to the "epitrahil" as a border — carefully adjusting the embroidered strip to the rounded neck and back by pulling on a thread of the embroidered cloth to slightly gather one side. Three evenly spaced crosses on either side and a smaller cross on the back complete the embroidery. The bottom edges of

the "epitrahil" are finished off with a silk fringe. The "epitrahil" is lined with silk in one of the embroidery colors.

This "epitrahil" was designed by "Bazaar" in Philadelphia.

Colors of DMC — black 310,
red xx 321, yellow oo 742,
green •• 905.

THE POLUBOTOK MOTIF

The April, 1973, issue of OUR LIFE (p. 24-25) has an article by Liubow Wolynetz titled "The Polubotok Shift." Mrs. Wolynetz chanced upon a 1927 issue of a journal on the history of Ukrainian culture published by the Kharkiw University in which the story of this interesting work is told.

Hetman Pavlo Polubotok was imprisoned by Tsar Peter I and died in prison in 1724. His wife and daughter were also executed. It is not known what happened to the family's possessions, however the shift did find its way into the hands of a relative who had an extensive collection of Ukrainian arts and antiquities.

The shift is of special interest because its main embroidery motif became very popular all over Ukraine after being copied by a Poltava handicrafts guild in 1902. After being exhibited in 1918 and again in 1919 the shift disappeared. The Polubotok motif is widely used by Ukrainian embroiderers today and is known everywhere by its name of origin. The original design on the shift was done in woolen thread in red and blue.

In the July-August, 1973, OUR LIFE (p. 8-9) Slava Gerulak brings to our attention the ancient prehistoric motif embroidered on the back of the Polubotok shift. The same squared "meander" designs are seen on archeological finds in Ukraine which date back to the Stone Age.

A leader duplicates himself in others. He is a "man" builder. He helps those under him to grow big because he realizes that the more big people an organization has, the stronger it will be.

НОВІ ВИДАННЯ

Діма: ЗУСТРІЧ РОКІВ; поезії. Нью Йорк, 1973, 48 стор.

Від 1947 року, крім п'єс та дитячих збірок, це вже п'ята книжка поезій Діми. Оптимістичною ниткою переткані її вірші, які віддзеркалюють незвичайно сильне прив'язання авторки до природи. Ця близькість мабуть і впливає на її оптимістичність, а водночас і на виявлену самотність людини.

Серед тридцяти двох віршів деякі мають виразно дидактичний характер; авторці, мабуть, часами важко відсепаруватись від Діми, як дитячої письменниці. В авторки ритм і рима часто такі природні, органічні, що вірші писані верлібром не рівні їм. У збірці є цікаві роздумування, філософічні думки, як також і приклади змілої і талановитої віршової композиції, як ось:

Сиджу у хаті я немов прикована
прийшла апатія сама непрошена
прийшла некликана очима кліпає
зі сну розтріпана до сну закликує
ота апатія відомо хто вона
сиджу у хаті я немов прикована

Тут внутрішня рима в рядках, консонанс звуків -пр-, -кл-, -тр- і -т- лідсилюють враження нерухомості, прикріплення до місця. Сам ритм і повторення останньої стрічки завершують карусельний ефект заколисування.

Д-р Лариса М. Л. Омишкевич

**

Ліда Палій: МАНДРІВКА В ЧАСІ І ПРОСТОРИ. Об'єднання Українських Письменників у Канаді „Слово“, Торонто, 1973, 48 стор., ціна 3 дол.

Мандрівка в часі і просторі — це збірка нарисів надрукованих у журналі „Сучасність“ між 1963 і 1972 роками.

Заголовок добре окреслює нарис. „Мехіканські враження“, „Дзвінки дні“, „На острові“ і „Станція сон-дитинство“ головню розповідають про мандрівки просторами. Авторка описує Мехіко, Югославію, Україну. Мандрівка в часі — здебільшого в минулому часі — відіграє важливу роль в нарисах, особливо в останніх двох: „Тіні і люди“ та „Записки із старого корабля“. Неначе ляйтмотив, минуле завжди переплітається з опи-

сом сучасного — чи то близьке минуле американського континенту, чи далі минуле колишніх подорожей, чи цілком історичне минуле. В нарисі „Тіні і люди“ контраст чи конфлікт між щасливим минулим і трагічним сучасним станом віддзеркалює психологічну кризу і конфлікти Ганки, головної постаті нарису.

Ліда Палій у першу чергу малярка. І не дивно, що в цій збірці так часто помічається мистецьке око. Кольори завжди валять авторку — чи то „білі-білі стіни“ мехіканських хат, чи то „соковита зелень хащів“. У нарисі „Дзвінки дні“ вона сама признається до любові до кольорів

А Сараєво полюбила зразу... Там жінки в народних строях, рундуки з овочами і багато кольору.

Окрім зацікавлення кольорами, Ліда Палій часто вживає цілком мистецькі терміни „двовимірний“ та „тривимірний“. Ось приклад:

Гори стають якісь двовимірні,
мов би їх хтось витяв з сірого картону і приліпив до рожевого неба.
(„Мехіканські враження“)

або:

Хтось мене підхопив, хтось зовсім тривимірний.
(„Станція сон-дитинство“)

Малярське око спонукує авторку робити фантастичні порівняння, як наприклад: „овальний помідор сонця повільно грузне в сметану туману“ („Станція сон-дитинство“). Її письменницький дар створює гарні алітерації й цікаві порівняння: „Закам'янілі мумії монахів мовчать“ чи „гострі скалки світла у дзеркалі разять очі“ („Тіні і люди“).

Краєвиди, які авторка бачить перед собою часто нагадують її картини — Бекліна, Шагала, чи Далі — чи просто старі гравюри забутого автора, які вона бачила ще дитиною. На жаль, описи місцевостей часом сходять до рівня звичайного каталогу:

У Загребі рівні ряди сірих кам'яниць, ліхтарі, каштани, рундуки з обарніками. (..Дзвінки дні“)

Хоч у нарисі „Станція сон-дитинство“ Ліда Палій пише:

Зустрічаю людей, ЛЮДЕЙ і маленьких людей... Через людей розпливається час, немає ні дня, ні ночі,

читає ніколи не зустрічає тих людей. Окрім загального, односторінкового опису „людей“ — читає знайомиться з краєвидами, з минулим і з самотністю авторки. Навіть в описі веселої сцени відчувається якась віддаль між емоціями описаними авторкою й її дійсними емоціями. Ось приклад мехіканської вечірки:

Грає оркестра — скрипки й гітари. При столиках подають „текілю“ — напій з ферментованого соку агави. Гості галасливі. Вперше бачу в мігдалових очах іскорки радості. Мехіканці бавляться.

(„Мехіканські враження“)

Авторка відповідно й ефективно вживає імпресіоністичний стиль у своїх нарисах. Це особливо відповідний стиль для опису різних країн, бо читає тоді створює цікаву цілість із фрагментарних вражень авторки. На жаль, у стилі авторки не помітно жадного поступу від 1963 р. до 1968 року. Щойно в 1970 році Ліда Палій переходить на дещо відмінну тематику. В нарисі „Тіні і люди“, який змальовує психологічну мандрівку, імпресіоністичний стиль та виразний контраст двох часів передає цілком правильне враження розгублення, замішання, конфлікту. Цю саму техніку вжито в нарисі „Записки із старого корабля“ — цебто опис краєвиду в сучасному часі чергується з думками чи спогадами авторки в минулому часі. Подібним стилем користувалися англійські письменники, головню Джеймс Джойс.

Хоч ці нарис друкуються в „Сучасності“ раніше, а не з'являються вперше, все ж таки в них відчувається явна спроба писати новим стилем і, може, заклик до інших авторів шукати нових стилістичних шляхів у прозі.

Ірина Макарик

УВАГА!

УВАГА!

ЦІНА

альбомів узорів СУА

серія 3 і 4

виносить 3 дол. за альбом

Ціна таблиць 35 центів

Замовляти в Централі СУА

При зміні адреси не забудьте дати коду Вашої околиці (zip-код). Це конечно для висилки журналу.

НАШИМ ДІТЯТАМ

ТІТКА КАТРЯ

КАЗКА ПРО РОЗУМНУ ДІВЧИНУ

Жив та був на світі дуже багатий пан. У нього були величезні сади, пасовиська із сотнею корів та коней, ставки з золотими рибками та великий білий палац. Той пан любив улаштовувати пишні гостини й забави, що на них приїздило багато-багато гостей. Гості не тільки їли й танцювали, але також улаштовували вистави або різні гри.

Одного разу грали в загадки. Спочатку загадували про щось просте, як наприклад:

Дівчина сидить в коморі,

А коса її надворі.

— А чи в неї коса зелена? — питала найменша доня пана.

— Так, і навіть не фарбована: природно-зелена, — відповідає батько.

— А сама дівчина — жовтогаряча?

— І це правда.

— Тоді це — морква! — вгадувага доня, і всі плескали в долоні, дивуючись на її кмітливість.

Але загадки ставали все склад-

ніші, і коли пан сказав одну із них ніхто відгадати не міг.

— Скажіть, скажіть, що ж то таке! — просили гості. Але пан не згоджувався, а може й сам не знав розгадки.

— Постривайте, у нас на кухні працює бідна, але дуже розумна дівчина. Вона знає силу пісень і загадок, і напевно й цю розгадає, — сказала пані й побігла до кухні.

Маруся увійшла в вітальню, чистенько, але бідно вбрана, з довгою, аж за пояс, косою й синьою квіточкою над чолом.

— Що на світі найпоживніше? Що на світі найшвидше? Що на світі наймиліше? Відгадай ці три речі, — і я тобі дам карбованця. А як ні — вижену тебе з роботи, щоб не йшла про тебе надаремно слава, що ти така розумна.

— А я знаю відповідь на ці питання, — почувся голос із кутка, де сиділа панна Сяся-чепуруха, що не могла ні хвилини промовчати. — Найпоживніше на світі — ванілеве морозиво; найшвидші — мисливські пси, а наймиліші на світі — гроші, бо за них усе можна купити, навіть новий капелюшок!

Пан навіть не повернувся до Сясі, а знову промовив до дівчини:

— Ну, а що ти скажеш?

Маруся весело глянула панові в вічі й промовила:

— Найпоживніша на світі — земля, наша мати, що всіх нас годує; найшвидша в світі — думка; а наймиліша нагорода після праці й забави — сон. Як приїде ніч, ми все лишаємо й ідемо спати.

— Звідки ти знала? В якій книжці прочитала? — здивувався пан. — А чи так само мудра ти й до праці? От дам тобі зав-

А Маруся ні їхала, ні йшла...

дання: візьми ці п'ятеро варених яєчок, поклади їх під квочку, і хай за одну ніч із цих яєць вилупляться курчатка.

Дівчина взяла яєчка, вийшла в кухню і за хвилину повернулася із горщиком гречаної каші.

— Любий пане, я можу вивести з варених яєчок курчат, але мені потрібна для них спеціальна їжа. Ось вам горня каші, посійте цю варену гречку так, щоб до ранку з неї виростло зерно для моїх курчат.

— Ти ж знаєш, що варена каша не росте! — сердито промовив пан.

— Але курчат з варених яєчок можна вивести тільки з такою їжею, — засміялась Маруся.

— Ну, ти й тут мене перехитрувала. Даю тобі ще одне завдання: ти мусиш з'явитися наступної суботи до цих самих гостей, але так, щоб ти ані приїхала, ані пішки прийшла, ані

Марусин батько тяжко зажурився...

боса, ані взута, і з подарунком і без нього? Зрозуміла?

— Так, мій пане, — весело відповіла Маруся.

Минув тиждень. Марусин батько тяжко зажурився...

— Як же ж ти доню, виконаеш це тяжке завдання? Ані приїхати, ані пішки, ані взута, ані боса... Ще й подарунок! Як же це може бути? Мабуть, прожене тебе пан з роботи...

— Не журися, татку, я вже придумала. Ось піду своєю новою сукню кінчати та гарними українськими взорами вишивати, за того карбованця, що пан мені за загадки подарував.

Настала субота. Гості позбирались і вийшли у садок, щоб здалеку дивитись, як то Маруся прибуде в гостину.

— Іде! Іде! — закричали діти.

— Ні, не іде, а йде!

— Ні, іде!

А Маруся ні їхала, ні йшла. Запрягла батькового сивого коника, пустила його помаленьку, однією ногою на низенькому возику стоїть, а другою пішки йде; розумний коник не спішить, помаленьку йде, щоб Маруся не впала... А як же Маруся взута чудернацько! Черевик лиш на одній нозі, на тій, що по шляху йде, а та, що на візку — боса... А в руці Маруся подарунок тримає: біленьку голубочку. Приїхала, поклонилась гостям і привіталась до пана:

— А ось, пане, ваш дарунок! — і простягла йому пташку. А голубочка пурх! І полетіла. І вже й нема подарунок. Але був? Був!

— Ну, ти таки дуже розумна дівчина! — похвалив її пан. А гості не могли надивуватись такій винахідливості.

Скоро по тому пан послав Марусю вчитись до школи, і коли вона виросла, то стала вчителькою.

ЧИ ДІТИ ВАШИХ ПРИЯТЕЛІВ Є УЧНЯМИ ДИТЯЧОЇ СВІТЛИЧКИ, ЩО ВЕДЕ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ? ПОГОВОРІТЬ З НИМИ ПРО ЦЕ. ВАШІ ДІТИ ЛЮБЛЯТЬ УКРАЇНСЬКУ ДИТЯЧУ СВІТЛИЧКУ, ПОМОЖІТЬ ДІТЯМ ПРИЯТЕЛІВ, ЩОБ І ВОНИ КОРИСТАЛИ З ГІДНОГО СЕРЕДОВИЩА.

К. Перелісна

СКАКАЛКИ

Дуже гарні у Наталки
Дві новісінькі скакалки —
Жовту мама їй купила,
Синю хресна подарила.

А у подруги Наталки
Ще нема тепер скакалки,
Бідна, тільки споглядає,
Як Наталочка скакає.

Догадалася Наталка,
Принесла і їй скакалку:
„Йди стрибати на траві —
Дві скакалки і нас дві!“

К. Перелісна

МОЛОДЕЦЬ

Наш Івась не розбишака,
Наш Івасик молодець!
Тільки їсть він і балака,
Цвірінчить, як горобець!

Мама каже: „Тихо синку!
Мовчки їж! Не розмовляй!
І не смикай скатертинку,
І крихіт не розкидай!“

Наш Івась аж спаленіє —
Любить маму він, ще й як
Лиш помовчати не вміє,
А то був би він козак!

Рис. Лідка Пясецька

Петро Кізко

ДРУЗІ

Невеличкий, грубий, наче
[стовпчик,
Дівчинку узтрів маленький
[хлопчик.
Каже: — Ти круглесенька, мов
[м'ячик.
А вона: — А ти — немов
[калачик

З радісним, дзвінким, веселим
А відтак обоє подалися бриком,
[криком,
І сміялись, бавились удосить,
Наче це була весна, не осінь.
Як же гарно й весело малятам!
Цілий день для них пройшов,
[як свято.
Добре, як для праці й для науки
Будуть друзями діди, батьки
[внуки.

(Закінчення)

Слухали теж того читання і двоє-трое з молодих, а вже невидміжно, зарившись у якийсь куток — я. Тета Дорця, бачачи мій інтерес до того читання, стала цікавитися моєю власною лектурою: одного разу забрала мені з рук якийсь польський, перекладний роман і дала читати подорожні есеї Лесі Українки, а далі я прочитала й Лесині поеми. Теті Дорці я завдячую мое ранне зацікавлення поеткою, так мало відомою, як недоцінюваною ще тоді в Галичині. І те, що я могла, одружившись роки пізніше, з захопленням прочитати під ряд усі Лесині драми з повного видання „Руху“, що першим з'явилися в нашій бібліотеці, а також копію докторської праці про поетку, що її мій чоловік, Михайло склав був напередодні Першої Світової Війни в Краківському університеті — але якої, заплутавшись на своє нещастя в політику (він добре знав російську, західні, не кажучи вже про українську літературу) — так і не захистив.

Ця мала депресія нехай буде єдиною, може, згадкою про Михайла Струтинського журналіста й літературного критика (псевдо С. Лімницький, Михатинський), що згинув у львівській в'язниці під час большевицької масакри в'язнів — за політику, від якої відійшов був і до якої, по своїй глибокій вдачі і своєму літературному знанню зовсім не мав би був належати...

Тета Дорця, при всіх своїх літературних і громадських зацікавленнях (а в Перевізці, з її почину обговорювалися всі актуальні справи нашого життя, пам'ятаю гарячі розмови з приводу вбивства Коцка), — не була типом *bas blue*, „синьої панчохи“, що занедбує прості життєві потреби родини; цілком навпаки: залишаючи отцю Іванові турботу за пільне господарство, вона находила час на все: провадила (влітку разом із сестрами) знамениту кухню, була і в стайні, і в оборі, з раннього ранку працювала в городі. Город був її

великою пристрастю. Вже з довітку поралася там сама, полола, підливала, обсапувала городину. Хто з нас, молодих і малих, цікавився тоді, звідки взявся той полумисок дорідних, місячних суниць у молочній галяреті, що з'являвся на столі в жовтні, коли ми приїхали туди на кілька додаткових днів? Чи ті чудові, так гарно дібрані ко-

У мене в пам'яті такий образ: сидимо за сьбіднім столом під акаціями — (пахощі фльоксів із недалекої межі городу й пасовиська завжди приносять мені спогади з моєї юної молодости в Перевізці) — і раптом тета Дорця піднялася й пішла до будинку. Коли повернулася з великим буханцем ясного житнього хліба (його смак і запах

Сестри і брат Навроцькі по похороні найстаршої сестри Зеновії Бурачинської

Сидять зліва: Олесь Навроцька, о. Василь Навроцький, Павлина Дуткевич.

Стоять зліва: Сидора Паліїв, Текля Навроцька, Іванна Навроцька.

Rev. Wasyl Nawrockyj, the author's father and his five sisters

льсрами гіяцинти, що бережили стежки плеканого великого городу, на ранній, у квітні, Великдень?

Була в старій плебанії кімната коло кухні, де стояла швальна машина, а в куті стирчала дивна споруда: бляшаний валець, з іншим, дерев'яним, усередині, обидва грубо покарбовані — „останній крик“ тодішньої техніки: машина до прання, про яку нашим міським паням тоді може й не снилося.

**

Все ж, було щось, що нагадувало її колишнє активне зацікавлення літературою: Сидора Паліїв зберегла дуже живим інтерес до мови.

не забудеться ніколи), хлопці бо доїдали вже, після купання в Лімниці, приготований до столу — вона сказала з властивою собі, наче б якоюсь засоромленою, усмішкою:

— А я навчилася чогось нині від нашого Юрка. Післала його за хлібом до комори і питаю потім: „Чи то вже останній?“ А він мені: „Най нас Бог боронить, їмость! То — останній, бо ж хліб у нас ще буде!“ Хто з нас, інтелігентів, знає такі нюанси мови?

І ще пригадується епізод: тета Дорця питала в сусідки, чи та не бачила її старшої доні? „Аякже, бачила, онтам, в садку, шолопаються в нігтиках“ Аж багато ро-

ків пізніше я зрозуміла ту радість колишньої доб'ютантки „Першого Вівка“, якою вона сприйняла тоді те окреслення „манікюру“

**

Цікаве, багате духово родинне життя дому Палієвих у Перевиці перервала Перша світова війна, а вже остаточного удару завдало йому австрійське військо, спаливши в 1916 році — з якихось стратегічних міркувань — плебанію і стару дзвіницю, якою ми колись перегонялися по стрімких сходах. Єдиною річчю, яку встигла врятувати з пожежі Сидра Паліїв, був родинний альбом.

Сини боролися десь на фронтах, старша донька вчителювала в недалекій Студинці, живучи в одній кімнаті, і батьки переїхали насамперед до Всиниліва, а потім до селянської хати в Медині, де в отця Івана розвинулася недуга легенів. Усе ж, він душпастирив і жив із родиною ще досить довго в Рівній коло Рожнітова, а рік перед смертю, що сталася 24 лютого 1923 р., встиг ще відвідати свого середущого сина Василя на Закарпатті. Та не встиг уже одружити наймолодшого, Дмитра, що після усіх перипетій визвольної боротьби повернувся в Галичину і возив батькам показати свою вибрану. Вона дуже припала була до вподоби отцю Іванові.

По смерті отця Івана Сидора Паліїв жила й надалі в Рівній, куди перенеслася донька Марія вчителювати, одружившись потім із кооператором Василем Біланом. Їх молоденька донька Любка, різне, прекрасне й безжурне дівчатко, за німецьких часів училася у Львові, живучи зі мною і моєю матір'ю, що саме повдовіла — наш татко помер так само мудро, як жив, в одній хвилині, відправивши недільні Богослуження в Красному.

По закінченні війни родину Біланів вивезли на Сибір, а Сидора Паліїв лишилася сама. Випродувала речі, щоб послати на Північ гроші, не залишаючи собі нічого. Люди в Рівній дуже добре ставилися до неї, але вона завжди боронила від усякої допомоги. Потім, її сестринки забрали її, по черзі, до себе, аж нарешті вона, старенька й немічна, залишилася під опікою чужої, неприємної жінки. Єдиною

її розрадою був якийсь маленький гордець, що давав радість, як колись, ритися в землі і деяке прохарчування.

А ось уривки з її листів, що вона пильно писала своїм дітям, а потім, коли Любка Білан була звільнена і поселилася з батьками (батько незабаром помер) і до днучки.

„...Збирала паточки на паливо, а з квіток, що ще цвіли, зробила букет: якось відрадніше, коли на столі чистий обрусик і букет...“

„...Такий безжонечний день! Як смеркне, іду спати, і тоді сняться мені давні часи, давні люди“

Не пскидала читати, писала, що хтось там приніс їй із бібліотеки Тургенева, Герцена.

І ще один уривок: „Літаки щодня літають, і я думаю: якби мене взяли і привезли до Вас, аби я подивилася хоч на одну свою дитину, а потім скинули, яка то була би легка, без хорвання, смерть!..“

Померла самотня у 1952 р., ще перед смертю зламавши ногу в бедрі.

Була чудовою людиною, та матір'ю родини Палієвих, що видала з себе дві особистості: самовідреного й безкомпромісного політичного діяча й воїна — Дмитра Палієва, та велику Пластунку, гумантарну діячку, пляновика, виховання української молоді на чужині — Кекилію-Цюпу Паліїв.

З листів до Редакції

Моє зацікавлення відносно термінології: чому в Шевченка „Заповіт“ а в Нашому Житті — „тестамент“. Прошу вяснити.

Не-мовознавець із Бофала, Н. Й.

**

Мені дуже не подобалася та допись про тестамент. Замість писати про щось веселе для жінок, то Ви пишете про тестамент! Такими дописами напевно не придбаєте собі більше членства, бо жінки шукають за приємностями і всім, що розвеселює.

Розчарована членка СУА

**

Моє признання жіноцтву, що в такій приємній формі зуміє передати про таку серйозну справу, як тестамент-завіщення.

Читач із Нью Джерзі

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК
ДЛЯ
УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДИНИ
ЦЕ КНИЖКА

Зеновії Терлецької
**УКРАЇНСЬКІ
СТРАВИ**

Давні приписи з Галичини

Вона включає:

Закуси
Борщі й юшки
М'ясиво
Городина, салати й підливи
Страви з борошна і крупів
Страви з яєць і лакоминки
Печиво
Торти
Ягоди й садовина

Ціна 7 дол.

включно з коштами пересилки

Видання Союзу Українок Америки

Оцим замовляю книжку „Українські страви“ Зеновії Терлецької за ціну 7 дол. і залучую належність.

Надіслати на адресу:

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION
(Act of October 23, 1962; Section 4369, Title 39, United States Code)

1. Date of filing: October 16, 1973.
2. Title of Publication: OUR LIFE.
3. Frequency of issue: Monthly except August.
4. Location of known office of publication: 817 N. Franklin St., Phila., Pa.
5. Location of the Headquarters of the Publishers: 4936 North 13th Street, Philadelphia, Pa. 19141.
6. Names and Addresses of Publisher, Editor and Managing Editor:
Publisher: Ukrainian National Women's League of America, Inc. 4936 N. 13th St., Philadelphia, Pa. 19141.
Editor: Ulana Lubovych, 4936 N. 13th St., Philadelphia, Pa. 19141.
Managing Editor: Lydya Burachynska, 4936 N. 13th St., Phila., Pa. 19141.
7. Owner: Non-profit Organization, no stockholders.
8. Known bondholders, mortgages and other security holders: None.
9. Total No. Copies Printed (Net Press Run):
 - (A) Average No. Copies:
Each issue during preceding 12 months: 4700.
Single issue nearest to filing date: 4600.
 - (B) Paid Circulation:
 1. To term subscribers by mail, carrier delivery or by other means: 4258.
 2. Sales through agents, news or otherwise: 106.
 - (C) Free distribution (including samples) by mail, carrier delivery, or by other means: 145.
 - (D) Total No. of copies distributed: 51,238 in 11 months.
 - (E) Total Distribution (C & D): 4497.
 - (F) Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing: 103.
 - (G) Total (sum of E & F should equal net press run shown in A): 4600.

Календарець СУА

- 20 жовтня — Прогулька до Вест Пойнт — 32 Відділ СУА, Ірвінгтон
- 20 жовтня — Забава — 92 Відд. СУА, Менвілл
- 20 жовтня — Забава — 45 Відд. СУА, Елізабет
- 21 жовтня — Зустріч Відділів СУА Філядельфійської Округи
- 21 жовтня — Зустріч із письменницями — 82 Відділ СУА в Бронксі
- 28 жовтня — День Союзянки — Окр. Рада, Ньюарк
- 28 жовтня — Осінній базар — 82 Відділ СУА в Бронксі
- 3 листопада — Показ моди — 86 Відділ СУА, Ньюарк
- 10 листопада — 25-ліття подружнього життя членок — 1 Відділ СУА в Нью Йорку
- 10 листопада — Осіння забава — 71 Відділ СУА в Джерзі Сіті
- 11 листопада — Відкриття 17-ої Мистецької Виставки Жіночої Творчості — 64 Відділ СУА в Нью Йорку
- 17 листопада — Вечір присвячений Шестидесятникам — 64 Відділ СУА в Нью Йорку
- 18 листопада — Вечір „Червоної Калини“ — 43 Відділ СУА у Філядельфії
- 25 листопада — Обговорення Виставки й її закриття — 64 Відділ СУА в Нью Йорку
- 1 грудня — „Веселий вечір“ — 71 Відділ СУА в Джерзі Сіті
- 1—2 грудня — Різдвяний Базар — 18 Відділ СУА, Пассейк
- 6 грудня — Свят-Миколаївський Вечір — 18 Відділ СУА, Пассейк
- 8 грудня — Різдвяний Базар, який триватиме цілий тиждень — 64 Відділ СУА в Нью Йорку
- 9 грудня — Андріївський Вечір — 1 Відділ СУА в Нью Йорку
- 15 грудня — Організаційні Сходини й огляд подій у 1973 році — 64 Відділ СУА в Нью Йорку
- 16 грудня — Загальні Збори — 1 Відділ СУА в Нью Йорку
- 25 грудня — Різдвяна Зустріч — 23 Відділ СУА, Ньюарк

ПРИ РІЗНИХ НАГОДАХ

подаруйте

ДОЦІ або СИНОВІ

„Дух Полум'я“

Лесі Українки

англійською мовою

у перекладі Персіфалі Канди

з передмовою К. Маннінга

Ціна \$5.00

замовляти в Централі СУА

Ukrainian National Women's
League

4936 N. 13th St.

Philadelphia, Pa. 19141

**SPIRIT
of FLAME**

A COLLECTION OF THE WORKS OF

LESYA UKRAINKA

Translated by Percival Cundy
Foreword by Clarence A. Manning

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

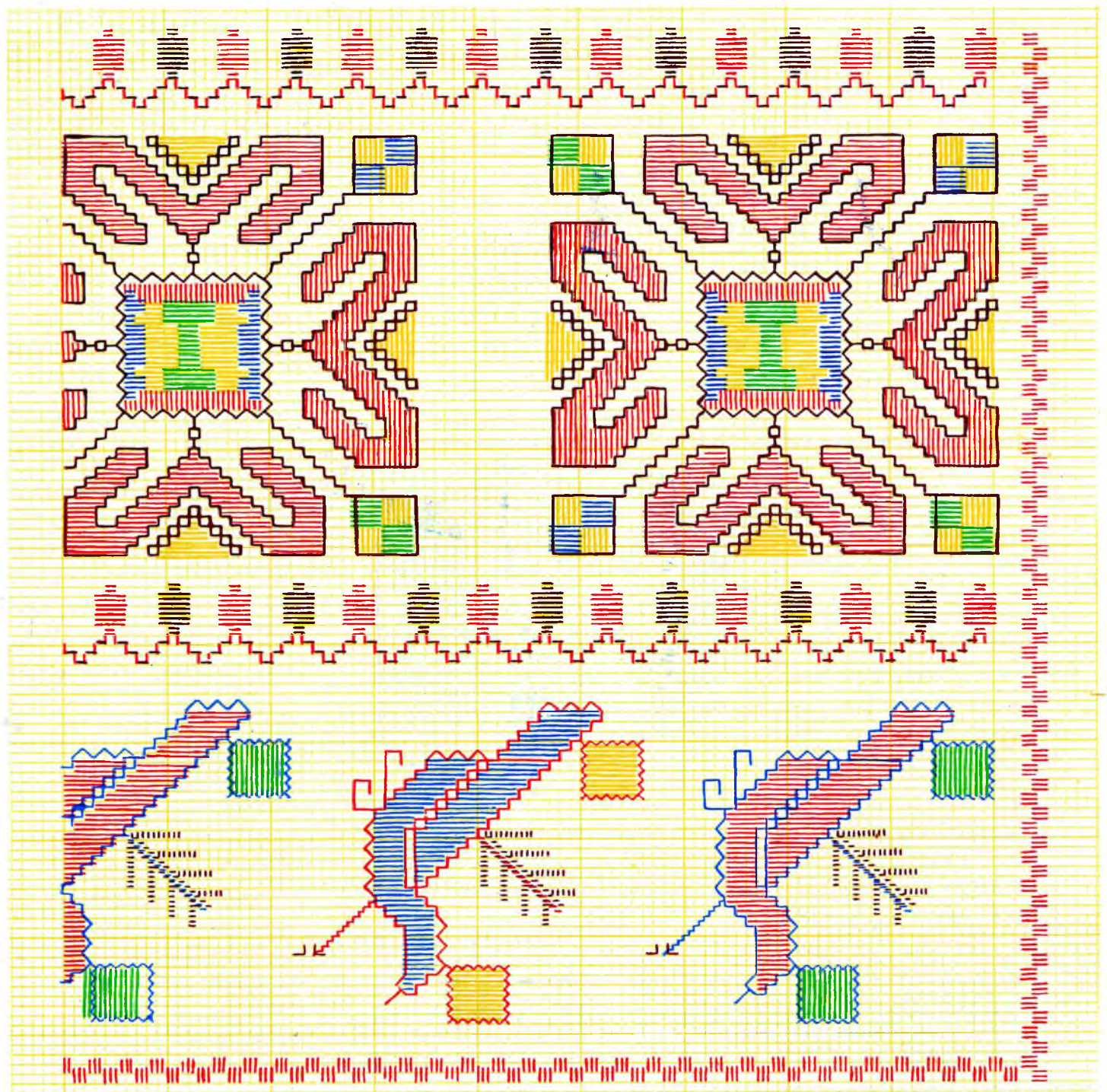
Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невічливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10:30—1 і по полудні від 3—6. В інших годинах за домовленням: тел: 674-5508 (код. 212).

Купуйте найновіші видання СУА:
Р. Завадовича: ЧАРОДІЙНІ МУЗИКИ
Діми: КІТ-МУЗИКА

Ціна по 2.50 дол. за примірник
Замовляти через Централю СУА

УКРАЇНСЬКІ ВЗОРИ — Серія 8, ст. 3 — UKRAINIAN DESIGNS

Взір із рушника з Поділля

Пам'ятайте про Запасовий Фонд „Нашого Життя“!

Printed by "America," 817 N. Franklin St., Philadelphia, Pa. 19123. U.S.A.